

TEHLİKELİ ATIKLARIN KONTROLÜ YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar, İlkeler

Amaç

Madde 1 - Bu Yönetmeliğin amacı, tehlikeli atıkların, üretiminden nihai bertarafına kadar;

- a) İnsan sağlığına ve çevreye zarar verecek şekilde doğrudan veya dolaylı biçimde alıcı ortama verilmesinin önlenmesine,
  - b) Üretim ve taşınmasının kontrolünün sağlanmasına,
  - c) İthalinin yasaklanmasına ve ihracatının kontrolüne,
  - d) Yönetiminde gerekli teknik ve idari standartların sağlanmasına,
  - e) Üretim kaynağında en aza indirilmesine,
  - f) Üretim kaçınılmaz olduğu durumlarda, üretildiği yere en yakın mesafede bertaraf edilmesine,
  - g) Yeterli bertaraf tesisi kurulması ve bu tesislerin çevresel bakımdan sağlıklı bir şekilde kontrolüne,
  - h) Çevreyle uyumlu yönetiminin sağlanmasına,
- yönelik prensip, politika ve programların belirlenmesi için hukuki ve teknik esasları kapsar.

Kapsam

Madde 2 – (Değişik:RG-4/9/2009-27339)

Bu Yönetmelik, 5/7/2008 tarihli ve 26927 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin ekinde yer alan EK-IV’te tehlikeli atık olarak sınıflandırılan, EK-III A’da listelenmiş olan ve tehlikeli kabul edilen özelliklerinden birini veya birden fazlasını gösteren ve H3 ten H8’e kadar olan keza H10 ve H 11 bakımından ise EK-III B’teki eşik konsantrasyonlarının üzerinde bir değere sahip atıkların üretimi, toplanması, geçici olarak depolanması, ara depolanması, taşınması, geri kazanılması, bertaraf edilmesi, ithali ve ihracatına ilişkin yasak, sınırlama ve yükümlülükleri, alınacak önlemleri, yapılacak denetimleri, tabi olunacak hukuki ve teknik sorumlulukları kapsar.

Yerli ve yabancı bayraklı gemilerin ve diğer deniz araçlarının normal faaliyetlerinden kaynaklanan atıkların liman kabul tesislerine veya atık toplayıcı gemilere boşaltılması bu Yönetmelik kapsamı dışında olup, bu atıklar için 24/6/1990 tarihli ve 20558 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Denizlerin Gemiler Tarafından Kirlenmesinin Önlenmesi Hakkında Uluslararası Sözleşme (MARPOL 73/78) hükümleri uygulanır.

Dayanak

Madde 3 – (Değişik:RG-5/11/2013-28812)

Bu Yönetmelik 29/6/2011 tarihli ve 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (i) bentleri, 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 8, 11 ve 12 nci maddeleri ile 28/12/1993 tarihli ve 3957 sayılı Kanun ile uygun bulunan ve 15/5/1994 tarihli ve 21935 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tehlikeli Atıkların Sınırlar Ötesi Taşınımının ve Bertarafının Kontrolüne İlişkin Basel Sözleşmesinin 3 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 - Bu Yönetmelikte geçen terimlerden;

(Değişik:RG-5/11/2013-28812) Bakanlık: Çevre ve Şehircilik Bakanlığını,

Kanun: 2872 sayılı Çevre Kanununu,

(Değişik:RG-4/9/2009-27339) Tehlikeli Atık: Bu Yönetmelikte tehlikeli atık, atık olarak ifade edilecektir. Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin ekinde yer alan EK-IV'te (A) işareti ile gösterilmiş atıkların herhangi tehlikeli atık konsantrasyonuna bakılmaksızın tehlikeli atık sınıfına girerken, aynı listede (M) işareti ile gösterilmiş atıklar EK-III B'de verilen tehlikeli atıkların eşik konsantrasyonu üzerinde bir değere sahipse tehlikeli atıktır. Ayrıca doğal karakterleri ya da oluşmalarına neden olan aktiviteye bağlı olarak bu Yönetmeliğin ekinde yer alan EK-3 A'da veya EK-3-B'de bulunup E- 4'te verilen maddeleri içeren atıkların, Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin ekinde yer alan EK-III A'daki özelliklerden bir veya birkaçına sahip olmaları ve aynı Yönetmeliğin ekinde yer alan EK-III B'de verilen tehlikeli özellikleri göstermeleri durumunda tehlikeli atık olarak sınıflandırılan atıkları,

(Değişik:RG-30/3/2010-27537)⁽¹⁾ Bertaraf: 5/7/2008 tarihli ve 26927 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin EK-II A'sında yer alan işlemlerden herhangi birini veya birkaçını,

(Değişik:RG-30/3/2010-27537)⁽¹⁾ Bertaraf Tesisi: Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin ekinde yer alan EK-II A'da sıralanan işlemlerden bir veya birkaçını yapmak üzere kurulmuş tesisi,

Atık Yönetimi: Atığın kaynağında azaltılması, özelliğine göre ayrılması, toplanması, geçici depolanması, ara depolanması, geri kazanılması, taşınması, bertarafı ve bertaraf işlemleri sonrası kontrolü ve benzeri işlemleri,

Tehlikeli Atık Yönetim Planı: Atıkların çevreyle uyumlu bir şekilde yönetimini sağlamak üzere hazırlanan kısa ve uzun vadeli program ve politikaları,

Acil Durum Planı: Tesiste ve taşıma işlemleri esnasında olabilecek kazayı sonuçlarıyla birlikte değerlendirerek kaza oluşumunda tesiste ve civarında yapılacak işlemleri ayrıntılı olarak belirleyen planı,

(Değişik:RG-4/9/2009-27339) Üretici: Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin ekinde yer alan EK-IV'te sıralanan faaliyetler sırasında tehlikeli atık üreten gerçek ve tüzel kişiler, atığı üretenin bilinmemesi durumunda ise bu atıkları zilyetliğinde veya mülkiyetinde bulunduran gerçek ve tüzel kişileri,

Bertaraf Eden: Atıkların bertaraf işlemini yapan veya yaptıran gerçek ve tüzel kişileri,

İhracatçı: İhracatçı devletin yetkisi altında atıkların ihracatını yürüten gerçek ve tüzel kişileri,

İthalatçı: İthalatçı devletin yetkisi altında atıkların ithalatını yürüten gerçek ve tüzel kişileri,

Transit Devlet: Atıkların sınırlar ötesi hareketi sırasında transit geçtiği veya geçmesini planlandığı devleti,

Yasadışı Trafik: Atıkların 47 nci maddede belirtildiği şekilde sınırlar ötesi hareketini,

Taşıyıcı: Yurtiçi ve yurt dışında atıkların taşınması işleminin tümünü veya bir bölümünü gerçekleştiren gerçek ve tüzel kişileri,

Atıkların Sınırlar Ötesi Hareketi: İhracatçı, ithalatçı ve transit devletlerden en az birinde tehlikeli olarak görülen atıkların bir devletten başka bir devlete sevk edilmesini,

Bildirim: Atıkların sınırlar ötesi hareketinde, Ek 10 da yer alan bilgi, beyan ve formu kullanarak yapılan başvuru,

Atık Taşıma Formu: Üretici ve taşıyıcı tarafından ortak doldurulacak, üretim noktasından atık bertaraf tesisine kadar kayıt ve beyanları içeren, (Ek 9 A-B) de yer alan formları,

Atık Beyan Formu: (Ek 8) de yer alan formu,

Kompresibilite (Dpr): Mineral sızdırmazlık tabakasında ince taneli zemin sıklığını,

(Mülga:RG-30/3/2010-27537)⁽¹⁾ Ön Lisans:

(Mülga:RG-30/3/2010-27537)⁽¹⁾ Geçici Çalışma İzni:

(Mülga:RG-30/3/2010-27537)⁽¹⁾ Lisans:

İnert Atık: Fiziksel, kimyasal veya biyolojik olarak önemli derecede herhangi bir değişime uğramayan, çözünmeyen, yanmayan, fiziksel veya kimyasal olarak reaksiyona girmeyen, biyolojik bozulmaya uğramayan veya temas ettiği maddeleri çevreye veya insan hayatına zarar verecek şekilde etkilemeyen ve toplam sızıntı

kabiliyeti ve ekotoksitesitesi önemsiz miktarda olan, özellikle yüzey ve yeraltı suyu kirliliği tehlikesi yaratmayan maddeleri,

Ara Depolama: Atıkların geri kazanım ve nihai bertaraf tesislerine ulaştırılmadan önce atık miktarı yeterli kapasiteye ulaşincaya kadar güvenli bir şekilde depolanmasını,

Geçici Depolama: Atıkların ara depolama, geri kazanım ve nihai bertaraf tesislerine ulaştırılmadan yada tesiste tekrar kullanmadan önce, atık üreticisi tarafından tesis içinde, tesis içinde uygun yer bulunmaması durumunda üreticiye ait uygun bir alanda güvenli bir şekilde depolanmasını,

Meskun Mahal: Üst ölçek planlarına uygun olarak imar planı ile belirlenmiş ve iskan edilmiş alanı,

(Ek:RG-30/3/2010-27537)(1) Geri kazanım: Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin EK-II B'sinde yer alan işlemlerden herhangi birini veya birkaçını,

(Ek:RG-30/3/2010-27537)(1) Geri Kazanım Tesisi: Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin ekinde yer alan EK-II B'de sıralanan işlemlerden bir veya birkaçını yapmak üzere kurulmuş tesisi,

(Ek:RG-30/3/2010-27537)(1) Çevre Lisansı: 29/4/2009 tarihli ve 27214 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Çevre Kanununca Alınması Gereken İzin ve Lisanslar Hakkında Yönetmelikte düzenlenen lisansı,

Ek:RG-30/3/2010-27537)(1) Atık Beyan Formu: (Atık üreticileri tarafından doldurulması gereken web tabanlı programda yer alan formu,

ifade eder.

İlkeler

Madde 5 - Atıkların yönetimine ilişkin ilkeler şunlardır;

a) Her türlü atığın ithali, bu Yönetmeliğin 41 inci maddesinde belirtilen hükümler saklı kalmak kaydıyla yasaktır,

b) Atıkların kaynağında en aza indirilmesi esastır,

c) Atık yönetiminin her safhasında sorumlu kişiler, çevre ve insan sağlığına zarar vermeyecek tedbirleri alırlar,

d) Atıkların yarattığı çevresel kirlenme ve bozulmadan doğan zararlardan dolayı atık üreticileri, taşıyıcıları, bertaraf edicileri kusur şartı aranmaksızın sorumludurlar. Adı geçen sorumluların, meydana gelen zararlardan ötürü genel hükümlere göre de tazminat sorumluluğu saklıdır.

e) Atıkların yönetiminden kaynaklanan her türlü çevresel zararın giderilmesi için yapılan harcamalar kirleten öder prensibine göre atıkların yönetiminden sorumlu olan gerçek ve tüzel kişiler tarafından karşılanır. Atıkların yönetiminden sorumlu kişilerin çevresel zararı durdurmak, gidermek ve azaltmak için gerekli önlemleri almaması veya bu önlemlerin yetkili makamlarca doğrudan alınması nedeniyle kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılan gerekli harcamalar 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre atıkların yönetiminden sorumlu olanlardan tahsil edilir,

f) Atıkların, Bakanlıktan lisans almış bertaraf tesisleri dışında üçüncü kişiler tarafından ticari amaçlar ile toplanması, satışı ve bertaraf edilmesi, diğer yakıtlara karıştırılarak yakılması yasaktır,

g) Atıklar fiziksel, biyolojik ve kimyasal ön işlemler haricinde kesinlikle doğrudan başka bir madde veya atıkla karıştırılmaz ve seyreltilemez,

h) Bertaraf tesislerine tehlikeli atıkla karışık atık gelmesi durumunda öncelikle ayrıştırılmalıdır. Ayrıştırmanın mümkün olmadığı durumda atığın tamamı tehlikeli atık olarak bertaraf edilmelidir.

i) Atıkların geçici depolanması işleminin atığı üreten tesis içinde yapılması esastır. Ancak tesis içinde uygun yer bulunmaması durumunda üreticiye ait, gerekli koşullara sahip uygun bir alanda geçici depolama yapılması mümkündür.

i) **(Ek:RG-30/3/2010-27537)**(1) Tehlikeli atık geri kazanım ve bertaraf tesisleri için çevre lisansı alınması zorunludur. Çevre lisansı alınması işlemlerinde Çevre Kanununca Alınması Gereken İzin ve Lisanslar Hakkında Yönetmelik esasları uygulanır.

j) **(Ek:RG-5/11/2013-28812)** Tehlikeli atıklar lisanslı araçlarla taşınır. Tehlikeli atıkların taşınmasına ilişkin hususlar Bakanlıkça diğer düzenleyici işlemler ile belirlenir.

İKİNCİ BÖLÜM

Görev, Yetki ve Sorumluluklar

Bakanlığın görev ve yetkileri

Madde 6 - Bakanlık;

a) Kanun gereğince atıkların çevreyle uyumlu bir şekilde yönetimini sağlayan program ve politikaları saptamak, bu Yönetmeliğin uygulanmasına yönelik işbirliği ve koordinasyonu sağlamak, valiliklerden bölgesel yıllık rapor, izin, tesis kapatma onayı gibi her türlü bildirim almak ve değerlendirmekle ve gerekli denetimleri yapmakla,

b) Bölgesel boyutta atık yönetim planı yapmak ve halkın bilgilenmesini sağlamakla,

c) Atıkların sınırlar ötesi taşınımı ve bertarafına ilişkin uluslararası çalışmaları yürütmek, ilgili bildirim ve taşımacılık belgelerini değerlendirmek, atık ihracatına ilişkin faaliyetleri onaylamak, uluslararası bilgi değişimini sağlamak, herhangi bir kaza durumunda diğer ülkeleri haberdar etmekle,

d) **(Değişik:RG-30/3/2010-27537)** ⁽¹⁾ Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin ekinde yer alan EK-IV'te (M) işareti ile bulunan, ancak tehlikeli atık olmadığı iddia edilen atıkların tehlikeli özelliklerden bir ya da birkaçını içerip içermediğinin Bakanlıkça yetkilendirilmiş kurum/kuruluşlara ait laboratuvarlar ve/veya uluslararası kabul görmüş kuruluşlarca yapılan analizlerle üretici tarafından tespitini sağlamakla,

e) **(Mülga:RG-30/3/2010-27537)** ⁽¹⁾

f) **(Mülga:RG-30/3/2010-27537)** ⁽¹⁾

g) Atık bertaraf tesisleri için acil önlem planlarının hazırlanmasında genel ilke ve prensipleri belirlemekle,

h) Kapatılan bertaraf tesislerinin yirmi yıl boyunca denetlenmesini sağlamakla,

i) Atıkların çevreyle uyumlu bir şekilde yönetimine ilişkin teknoloji ve yönetim sistemlerinin kurulmasında ulusal ve uluslararası koordinasyonu sağlamakla,

j) **(Ek:RG-30/3/2010-27537)**(1) Atık beyan formunun internet yoluyla doldurulmasını sağlayacak programı hazırlamak/hazırlatmak ve programın kullanım esaslarını talimatla belirlemekle,

yükümlüdür.

Mülkü Amirlerce Alınacak Tedbirler

Madde 7 – Mahallin en büyük mülki amiri;

a) İl sınırlarında atık yönetim planlarının mahalli çevre kurullarınca uygulanmasını sağlamakla,

b) Kurulacak bertaraf tesislerinin yer seçimiyle ilgili başvuruları mahalli çevre kurulunun görüşünü alarak Bakanlığa iletmekle,

c) **(Değişik:RG-30/3/2010-27537)** ⁽¹⁾ Ayda bin kilogramdan fazla atık üreten atık üreticisinin atıklarını, çevre lisansı almış tesislere en fazla altı ayda bir sevkini yapılması koşuluyla geçici depolama sahasına süresiz izin vermekle ve bu faaliyeti altı aylık dönemlerde denetlemekle,

d) **(Değişik:RG-5/11/2013-28812)** Atık taşıma formları ile ilgili olarak Bakanlıkça çıkarılacak düzenlemelerle belirlenen işlemleri yerine getirmekle,

e) İl sınırları içinde faaliyette bulunan ve bu Yönetmelik kapsamına giren tesisleri tespit ederek Bakanlığa bildirmekle ve periyodik olarak denetlemekle,

f) **(Değişik:RG-5/11/2013-28812)** Atık taşınması ile ilgili faaliyet gösteren firma ve araçlara Bakanlıkça diğer düzenleyici işlemler ile belirlenen usul ve esaslar doğrultusunda taşıma lisansı vermek, bu lisansı kontrol etmek, iptal etmek veya yenilemekle,

g) İl sınırları içinde atık taşınması sırasında meydana gelebilecek kazalarda her türlü acil önlemi almak ve gerekli koordinasyonu sağlamak ve kaza raporlarını yıllık olarak değerlendirerek Bakanlığa bildirmekle,

h) **(Değişik:RG-30/3/2010-27537)** ⁽¹⁾ İl sınırları içinde bulunan tehlikeli atık ara depolama, geri kazanım tesisi ve/veya bertaraf tesislerinin Bakanlıkça verilen çevre lisansı belgelerindeki koşullar doğrultusunda işletilmelerini sağlamak, bu amaçla gerekli denetimleri yapmak, tesislerin işletme bilgi, belge ve

teknik raporlarını düzenli olarak kontrol etmek, değerlendirmek ve Bakanlığa rapor etmek, tesisin çevre lisans koşullarına uygun çalışmadığının tespiti halinde gerekli yasal işlemleri yapmak ve Bakanlığa bilgi vermekle,

ı) Tehlikeli atık bertaraf tesisi kurulması için belirlenen yer mücavir alan dışında ise, bu yerin imar planına işlenmesini sağlamakla,

j) Atık üreticisinin tesisinden kaynaklanan atıklara ilişkin hazırlamış olduğu atık yönetim planlarını onaylamakla,

k) **(Değişik:RG-30/3/2010-27537)⁽¹⁾** Üreticilerin göndermekle yükümlü olduğu bir önceki yılın bilgilerini içeren atık beyan formunu değerlendirmek ve gerekli düzeltmelerin yapılmasını sağlamakla,

l) Atık üreticisinin ve belediyenin atık yönetim planlarını esas alan üç yıllık il tehlikeli atık yönetim planını hazırlayarak Bakanlığa rapor halinde sunmakla,

ilgili hususlarda gerekli tedbirleri alır.

Mahalli İdarelerce Alınacak Tedbirler

Madde 8 - Belediyeler, Büyükşehirlerde ise Büyükşehir Belediyeleri;

a) Evlerden kaynaklanan tehlikeli atıkların yönetimine ilişkin plan ve programlarını bu yönetmeliğin yürürlüğe giriş tarihinden itibaren altı ay içinde hazırlamakla ve kurulacak sistemi öneri halinde mahalli çevre kuruluna sunmakla,

b) Atık üreticileri ve bertarafçıları ile beraber veya istemesi durumunda ayrı olarak atık bertaraf tesislerini kurmak veya kurdurmakla,

c) Atıkların bertarafına ilişkin tesisler ile ilgili plan ve projeler hakkında valiliğin uygun görüşü ile birlikte Bakanlığın onayını almakla,

d) **(Değişik:RG-30/3/2010-27537)⁽¹⁾** Belediye ve mücavir alan sınırları içinde faaliyette bulunan çevre lisansı almış atık geri kazanım ve bertaraf tesislerinin inşası ve işletilmesinde bu Yönetmelikte belirtilen yükümlülük çerçevesinde gerekli önlemleri almak veya aldirmekle,

e) **(Değişik:RG-30/3/2010-27537)⁽¹⁾** Atıkların taşınması ile geri kazanım ve bertaraf konusunda çevre lisansı almış kişi ve kuruluşlar ile yapacakları sözleşmelerde bulunduğu ilin valiliğinin uygun görüşünü almak, yapılan faaliyetin söz konusu sözleşmelere uygunluğunu denetlemek ve bu konuda Bakanlığa bilgi vermek üzere bağlı olduğu valiliğe rapor vermekle,

f) Tehlikeli atık bertaraf tesisi kurulması için belirlenen yer mücavir alan içinde ise, bu yerin imar planına işlenmesini sağlamakla,

g) Belediye ve mücavir alan sınırları içinde faaliyette bulunan ve tehlikeli atık üreten tüm tesislere inşaat ve işletme ruhsatı verilmesi aşamasında, tehlikeli atıkların bertarafının bu Yönetmelik hükümleri doğrultusunda sağlandığının tesis sahibi tarafından belgelenmesini sağlamakla,

h) Gerçek ve tüzel kişilerce kurulacak ortak atık bertaraf tesislerinin planlanması, inşaatı ve işletilmesi aşamalarında yapılacak çalışmaları desteklemekle,

ilgili tedbirlerin alınmasını sağlar.

Atık üreticisinin yükümlülükleri

Madde 9 - Atık üreticisi;

a) Atık üretimini en az düzeye indirecek şekilde gerekli tedbirleri almakla,

b) Atıkların insan sağlığı ve çevreye yönelik zararlı etkisini, bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak en aza düşürecek şekilde atık yönetimini sağlamakla, üç yıllık atık yönetim planını bu Yönetmeliğin yürürlüğe giriş tarihinden itibaren altı ay içinde hazırlayarak valilikten onay almakla,

c) Bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak, atıklarını tesislerinde geçici olarak depolaması durumunda valilikten izin almakla,

d) **(Değişik:RG-30/3/2010-27537)⁽¹⁾** Ürettiği atıklarla ilgili kayıt tutmakla, atığını göndereceği çevre lisansı almış olan geri kazanım ya da bertaraf tesisinin istemiş olduğu uluslararası kabul görmüş standartlara uygun ambalajlama ve etiketleme yapmakla,

e) **(Değişik:RG-30/3/2010-27537)** ⁽¹⁾ Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin ekinde yer alan EK-IV'te (M) işareti ile bulunup EK-III B'de belirtilen özellikleri içermediği öne sürülen atıklar için bu atıkların tehlikeli olmadığını Bakanlıkça yetkilendirilmiş kurum/kuruluşlara ait laboratuvarlar ve/veya uluslararası kabul görmüş kuruluşlarca yapılan analizlerle Bakanlığa belgelemekle,

f) Atığın niteliğinin belirlenmesi için yapılan harcamaları karşılamakla,

g) **(Değişik:RG-30/3/2010-27537)** ⁽¹⁾ Atık beyan formunu her yıl takip eden yılın en geç Mart ayı sonuna kadar bir önceki yıla ait bilgileri içerecek şekilde Bakanlıkça hazırlanan web tabanlı programı kullanarak doldurmak, onaylamak ve çıktısını almak ve beş yıl boyunca bir nüshasını saklamakla,

h) Atık depolanması veya bertarafının tesis dışında yapılması durumunda; (Ek 9 A-B) deki bilgileri içeren taşıma formunu doldurmak ve öngörülen prosedüre uymakla,

ı) Atık taşımacılığında mevcut uluslararası standartlara uymakla,

j) Atığı bertaraf tesisinin kabul etmemesi durumunda taşıyıcıyı başka bir tesise göndermekle veya taşıyıcının atığı geri getirmesini ve bertarafını sağlamakla,

k) Bu Yönetmelikteki esaslara uygun olarak atıkların bertaraf edilmesi amacıyla belediyelerle ya da gerçek ve tüzel kişilerle ortak atık bertaraf tesisleri kurmak ve gerekli harcamalara katkıda bulunmakla,

l) **(Değişik:RG-30/3/2010-27537)** ⁽¹⁾ Atıklarının bu Yönetmelikteki esaslara uygun olarak kendi imkanları ile veya çevre lisansı almış atık bertaraf tesisinde gerekli harcamaları karşılayarak veya belediyelerle ya da gerçek ve tüzel kişilerle kurulacak ortak atık bertaraf tesislerinde bertaraf etmek veya ettirmekle,

m) Atıkların fabrika sınırları içinde tesis ve binalardan uzakta beton saha üzerine yerleştirilmiş sağlam, sızdırmaz, emniyetli ve uluslararası kabul görmüş standartlara uygun konteynırlar içerisinde geçici olarak muhafaza etmekle, konteynırların üzerinde tehlikeli atık ibaresine yer vermekle, depolanan maddenin miktarını ve depolama tarihini konteynırlar üzerinde belirtmekle, konteynırların hasar görmesi durumunda atıkları, aynı özellikleri taşıyan başka bir konteynıra aktarmakla, konteynırların devamlı kapalı kalmasını sağlamakla, atıklarının kimyasal reaksiyona girmeyecek şekilde geçici depolamakla,

n) **(Değişik:RG-30/3/2010-27537)** ⁽¹⁾ Ayda bin kilograma kadar atık üreten üretici biriktirilen atık miktarı altı bin kilogramı geçmemek kaydı ile valilikten izin almaksızın atıklarının arazisinde en fazla yüz seksen gün geçici depolayabilir. Bu durumda herhangi bir tehlike halinde arazide önlem alabilmek için en az bir kişiyi görevlendirmekle ve bu kişinin iletişim bilgilerini valiliğe bildirmekle,

o) **(Değişik:RG-30/3/2010-27537)** ⁽¹⁾ Bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak geri kazanım ve bertaraf tesislerine gönderilmeden önce kendi atıklarını gerekli önlemleri alarak fiziksel, kimyasal veya biyolojik işlemlerle zararsız hale getirmek, bakiye atık oluşuyor ise uygun şekilde çevre lisansı almış bertaraf ve geri kazanım tesisine götürmekle veya gönderilmesini sağlamakla,

p) Tesis içinde atıkların toplanması taşınması ve geçici depolanması gibi işlemlerden sorumlu olan çalışanların sağlığı ve emniyeti ile ilgili her türlü tedbiri almakla,

r) Kaza sonucu veya kasti olarak atıkların dökülmesi ve bunun gibi olaylar sunucu meydana gelen kirliliğin önlenmesi amacıyla, atığın türüne bağlı olarak olayın vuku bulduğu andan itibaren en geç bir ay içinde olay yerinin eski haline getirilmesi ve tüm harcamaların karşılanmasıyla,

s) Kaza sonucu veya kasti olarak atıkların dökülmesi ve bunun gibi olaylar vuku bulduğunda valiliği bilgilendirmek ve kaza tarihi, kaza yeri, atığın tipi ve miktarı, kaza sebebi, atık bertaraf işlemi ve kaza yerinin rehabilitasyonuna ilişkin bilgileri içeren raporu valiliğe sunmakla,

t) **(Değişik:RG-30/3/2010-27537)** ⁽¹⁾ Faaliyetlerine yönelik inşaat ve işletme ruhsatı alınması aşamasında, tehlikeli atıklarının bu Yönetmelik hükümleri doğrultusunda bertarafının sağlanacağını belgelemekle,

yükümlüdür.

Geri kazanım ve bertaraf edenin yükümlülükleri (Değişik madde başlığı:RG-30/3/2010-27537)⁽¹⁾

Madde 10 - Bertaraf eden;

a) **(Değişik:RG-30/3/2010-27537)⁽¹⁾** Tehlikeli atık bertaraf ve geri kazanım tesisleri için çevre lisansı alınması işlemlerinde Çevre Kanununca Alınması Gereken İzin ve Lisanslar Hakkında Yönetmelik esaslarına uymakla,

b) **(Değişik:RG-30/3/2010-27537)⁽¹⁾** Çevre lisansı kapsamında belirlenen şartlara uymakla,

c) **(Mülga:RG-30/3/2010-27537)⁽¹⁾**

d) **(Mülga:RG-30/3/2010-27537)⁽¹⁾**

e) İşletme planını her yıl Bakanlığa sunmakla,

f) Atığın tesise girişinde bertaraf işleminden önce atığın fiziksel ve kimyasal analizini yapmakla, atığın taşıma formunda belirtilen atık tanımına uygunluğunu tespit etmekle,

g) Tesisin işletilmesi ile ilgili her bölümün işletme planını yaparak uygulamakla,

h) Tesisin risk taşıyan bölümlerinde çalışan personelin her türlü güvenliğini sağlamak, altı ayda bir sağlık kontrollerini yaptırmak ve bu bölümlere izinsiz olarak ve yetkili kişilerin dışında girişleri önlemekle,

i) Acil önlemlerle ilgili eğitimli personel bulundurmak ve acil durum söz konusu olduğu zaman Bakanlığa bilgi vermekle,

j) Kabul ettiği atığın taşıma formunu imzalamak ve otuz gün içinde üreticiye göndermekle,

k) Atık taşıma formu ile ilgili olarak üretici ile arasında uyuşmazlık çıkması halinde, bu uyuşmazlık giderilemezse on beş gün içinde, uyuşmazlığı Bakanlığa bildirmekle,

l) Taşıma formu olmaksızın atık kabul etmesi halinde Bakanlığa bilgi vermekle,

m) Tesisin işletilmesi ile ilgili Bakanlığın öngördüğü işleri yapmakla,

n)Tesisin kapatılması için kapatma planı yaparak yüz seksen gün önceden Bakanlığa bildirmekle,

o) Tesisin kapatılmasından sonra 37 ve 40 ıncı maddelerde öngörülen işleri yapmakla,

p) Atık üreticisi tarafından bertaraf tesislerine ödenecek atık bedelini, atık kategorileri ve bertaraf yöntemlerine göre, bertaraf tesisinin bulunduğu bölgede yer alan illerin sanayi odaları temsilcileri, sanayi odalarının bulunmadığı illerde ticaret ve sanayi odaları temsilcileri ile birlikte belirlemekle,

r) Faaliyetleri hakkında atığın tesise kabul tarihi, atığın kaynağı, miktarı, taşınım türü ve bertaraf/geri kazanım yöntemi gibi bilgileri içeren yıllık raporlarını valiliğe göndermek ve 5 yıl boyunca saklamakla, yükümlüdür.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Taşıma İle İlgili Hükümler

Atıkların taşınması

Madde 11 – (Mülga:RG-5/11/2013-28812)

Araçlarda taşıma formu bulundurma zorunluluğu

Madde 12 - (Mülga:RG-5/11/2013-28812)

Atık taşıyıcılarının lisans alma zorunluluğu

Madde 13 - (Mülga:RG-5/11/2013-28812)

Lisanslı araçla taşıma muafiyeti

MADDE 14 – (Mülga:RG-5/11/2013-28812)

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Atıkların Geri Kazanımı ve Bertarafına İlişkin Hükümler

Genel esaslar

Madde 15 - Atıkların geri kazanılması ve tekrar kullanılması esastır. Atıkların alternatif hammadde olarak kullanılmasına ilişkin teknik ve idari hususlar Bakanlık tarafından çıkarılacak tebliğ ile belirlenir.

(Değişik:RG-4/9/2009-27339) Atıkların geri kazanılmasının ve tekrar kullanılmasının mümkün olmadığı durumlarda atıklar, çevre ve insan sağlığına zarar vermeden bertaraf edilir. Bertaraf sistemleri Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin ekinde yer alan EK-III A'daki tehlikeli kabul edilen atıkların özelliklerine ve uygun teknolojilere göre seçilir. **(Değişik üçüncü cümle:RG-30/3/2010-27537)** ⁽¹⁾ Aynı Yönetmeliğin ekinde yer alan EK-II A ve EK-II B'de belirtilen tüm geri kazanım ve bertaraf işlemlerini gerçekleştirmek isteyen gerçek ve tüzel kişiler Bakanlıktan çevre lisansı almakla yükümlüdür.

Bu Yönetmelik hükümlerine uygun şekilde kurulmuş nihai bertaraf tesisleri kurulduğu zaman meskun mahal dışında ise ve meskun mahale mesafesi bin metreden fazla ise, valilik/ belediye tarafından imar planlarında değişiklik yaparken meskun mahale olan mesafeyi dikkate almakla yükümlüdür. Ancak ömrü dolmuş tesisler için bu sınır geçerli değildir.

Geri kazanım

Madde 16- Atıkların ekonomiye katkı sağlamak ve nihai bertarafsa gidecek atık miktarının azaltılması amacıyla geri kazanılması esastır. Atıkların geri kazanımında **(Değişik ibare:RG-4/9/2009-27339)** Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin ekinde yer alan EK-II B'de verilen işlemlerden herhangi biri uygulanır. Tehlikeli atık geri kazanım işleminden sonra elde edilen ikincil hammaddenin ürün niteliğinde olduğunun akredite laboratuvarlar ve/veya uluslar arası kabul görmüş kuruluşlarca yapılan analizlerle belgelenmesi zorunludur. Geri kazanım işlemi sonucunda bakiye atık oluşuyor ise, bu Yönetmelik hükümlerine uygun şekilde bertarafı sağlanmalıdır.

Fiziksel, kimyasal ve biyolojik ön işlemler

Madde 17 - Atıklar, değerlendirilmesi, düzenli depolanabilmesi veya çevreye olan zararlarının en aza indirilmesi için fiziksel, kimyasal veya biyolojik işlemlere tabi tutulurlar. Tehlikeli atığın bu işlemler sonucunda inert hale getirildiğinin veya **(Değişik ibare:RG-4/9/2009-27339)** Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin ekinde yer alan EK-III A'da verilen tehlikeli kabul edilen atıkların özelliklerini taşımadığının veya (Ek 11-A) ya göre tehlikesiz atık olarak depolanabilirliğinin belgelenmesi zorunludur. Bu işlemler sonucunda bakiye atık oluşuyor ise, bu Yönetmelik hükümlerine uygun şekilde bertarafı sağlanmalıdır.

Derine enjeksiyon

Madde 18 - Pompalanabilir nitelikteki sıvı atıklar jeolojik ve hidrojeolojik açıdan uygun olan kuyulara, tuz kayaçlarına veya doğal olarak bulunan boşluklara enjeksiyon işlemi ile bertaraf edilebilir. **(Değişik ikinci cümle:RG-30/3/2010-27537)** ⁽¹⁾ Bu yöntem ile atığı bertaraf etmek isteyen gerçek ve/veya tüzel kişiler alanın uygunluğunun belirlenmesi veya tespiti amacıyla fizibilite raporu hazırlatıp Bakanlığa sunmak ve çevre lisansı almakla yükümlüdür. Derine enjeksiyon işlemine ilişkin hususlar Bakanlıkça çıkarılacak tebliğ ile belirlenir.

Sürekli depolama

Madde 19- Terkedilmiş kapalı maden ocaklarında atıkların konteynırlar içinde depolanması mümkündür. Bu yöntem ile atığı bertaraf etmek isteyen gerçek ve/veya tüzel kişiler ocağın uygunluğunun belirlenmesi veya tespiti amacıyla üniversite , kurum/ kuruluşa fizibilite raporu hazırlatıp Bakanlığa sunmak ve izin almakla yükümlüdür. Sürekli depolama işlemine ilişkin hususlar Bakanlıkça çıkarılacak tebliğ ile belirlenir.

Yakma

Madde 20 – (Mülga:RG-30/10/2010-27744)

Deneme yakması

Madde 21 – (Mülga:RG-30/10/2010-27744)

Düzenli depo tesisleri

Madde 22 – (Mülga:RG-26/3/2010-27533) ⁽¹⁾

Tek tür atık depo tesisleri

Madde 23 - (Mülga:RG-26/3/2010-27533) ⁽¹⁾

BEŞİNCİ BÖLÜM

Ara Depolama ve Arıtım Tesisleri ile İlgili Hükümler

Ara depolama tesisleri

Madde 24 – (Değişik birinci fıkra:RG-30/3/2010-27537) ⁽¹⁾ Nihai bertaraf veya geri kazanım için uygun yer bulunamaması durumunda ya da çevre lisansı almış geri kazanım ve bertaraf tesislerine ulaştırılmadan önce atık miktarının yeterli kapasiteye ulaşması amacıyla atıklar ara depolarda depolanabilir. Bu depolarda bekleme süresi bir yılı aşamaz. Ancak bu süre zorunlu hallerde Bakanlığın uygun görüşü ile uzatılabilir. Ara depolama tesisleri için Bakanlıktan çevre lisansı alınması zorunludur.

Ara depolama ve işleme tesislerinde;

- a) Giriş, depolama ve çalışma kısımları,
- b) Yangın söndürme sistemleri,
- c) Boruların, hazne ve kapların temizlenmesi için temizleme sistemleri,
- d) Taşan ve dökülen atıkların toplanması için yeterli absorban, nötralizan, bulunur.

Herhangi bir kaza halinde derhal müdahale edilebilmesi için atık taşıyan borular ile depolama konteynirlerinin yer üstüne tesisi zorunludur. Kirli su kaçağının mümkün olduğu tesis bölgelerinde, kirli suyun yer altına sızması ve etrafındaki toprakları kirletmemesi için gerekli sızdırmazlık tedbirleri alınır.

Bölgeden atılan yıkama ve benzeri atık sular ayrı olarak toplanır ve 31/12/2004 tarihli ve 25687 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinde yer alan sınır değerlere uygun şekilde arıtılır. Bu tür arıtma tesislerinde üretilen arıtma katı ve çamurları bu Yönetmelik kapsamında bertaraf edilir.

Ara depolama tesisi dizaynına ilişkin hususlar Bakanlıkça çıkarılacak tebliğ ile belirlenir.

Atıkların tesis içinde taşınması

Madde 25 - Katı veya sıvı haldeki atıklar için atığın ve işletmenin özelliğine göre uygun konteynir ve taşıma şekilleri işletmeler tarafından belirlenir.

Kapların üzerine atığın çeşidi, kaynağı, miktarı ve depolama tarihi ile ilgili bilgiler açık olarak yazılır.

Tesis içinde alınacak güvenlik önlemleri

Madde 26 - İşleme tabi tutulacak veya geçici olarak depolanacak atıklar, özel yerlerde kap veya hazneler içinde; uygulanacak fiziksel, kimyasal, biyolojik işlemler ve yakma işlemlerine göre ayrı ayrı ve birbiri ile kimyasal reaksiyona girmeyecek şekilde atık kod numarasına göre depolanır.

Ara depo veya işleme tesislerinin bekletme haznelerinin çürümelere ve aşınmalara dayanıklı olması ve gerekli emniyet ve kontrol sistemlerini ihtiva etmesi zorunludur.

ALTINCI BÖLÜM

(Değişik bölüm başlığı:RG-30/3/2010-27537) (1)

Geri Kazanım ve Bertaraf Tesislerine Çevre Lisansı Alınması ile İlgili Hükümler

Bertaraf tesislerine ön lisans verilmesi

Madde 27 – (Mülga:RG-30/3/2010-27537) ⁽¹⁾

Geri Kazanım ve Bertaraf Tesislerine Çevre Lisansı Alınması

MADDE 28 – (Başlığıyla birlikte değişik:RG-30/3/2010-27537) ⁽¹⁾

Çevre lisansı alınması aşamasında Çevre Kanununca Alınması Gereken İzin ve Lisanslar Hakkında Yönetmelik hükümleri uygulanır. Söz konusu Yönetmeliğin Ek-3 C'sinde yer alan Teknik Uygunluk Raporunda bu Yönetmeliğin Ek-19'unda verilen bilgi ve belgelerin bulunması zorunludur.

Lisans iptali

Madde 29 - (Mülga:RG-30/3/2010-27537) ⁽¹⁾

Bertaraf tesislerine inşaat ruhsatı verilmesi

Madde 30- (Mülga:RG-30/3/2010-27537) ⁽¹⁾

YEDİNCİ BÖLÜM

Düzenli Depolama Tesisleri İnşaatı ve İşletilmesi

Yer seçimi

Madde 31 - (Mülga:RG-26/3/2010-27533)⁽¹⁾

Depo zemini

Madde 32 - (Mülga:RG-26/3/2010-27533)⁽¹⁾

Uzun süreli çevre emniyeti

Madde 33 - (Mülga:RG-26/3/2010-27533)⁽¹⁾

Depo tabanının teşkili

Madde 34- (Mülga:RG-26/3/2010-27533)⁽¹⁾

Dren sistemi teşkili

Madde 35 - (Mülga:RG-26/3/2010-27533)⁽¹⁾

Depo tesislerine dolgu yapılması

Madde 36 - (Mülga:RG-26/3/2010-27533)⁽¹⁾

Depo tesisi üst örtüsünün teşkili

Madde 37- (Mülga:RG-26/3/2010-27533) ⁽¹⁾

Atık kabulü

Madde 38- (Mülga:RG-26/3/2010-27533) ⁽¹⁾

Düzenli depo tesislerinin işletilmesi

Madde 39- (Mülga:RG-26/3/2010-27533) ⁽¹⁾

Bertaraf tesisinin kapatılması

Madde 40 - Bertaraf eden, tesisin kapatılmasından en az yüz seksen gün önce;

- a) Tesisinin kapatılması ile ilgili fizibilite etüdünü,
  - b) Atıkların, sızıntı sularının yağmur sularına ve yeraltı sularına ve/veya atmosfere olası karışımını kontrol eden ölçüm izleme sistemine ilişkin planını,
  - c) Tesiste yer alan ünitelerin her birinin ne şekilde kapanacağı ile ilgili planını,
  - d) Tesisin aktif olduğu süre boyunca saha içinde bulunan atıkların envanterini,
  - e) Tesiste kalan atıkların, analiz, taşıma ve bertarafına ilişkin tüm metotların ve kapatmada kullanılacak yöntemlerin ayrıntılı tanımı ve uygulanabilir planlarını,
  - f) Araç ve malzemenin temizlenmesi, topraktan alınan numuneler ve test metotlarına ilişkin raporları,
  - g) Atıklarla kirlenmiş malzemelerin bertarafına yönelik planları,
- Bakanlığa sunar.

Bertaraf eden, Bakanlıktan kapatma planı onayı almadan ve kapatma sonrası gereken çevre koruma işlemlerini gerçekleştireceğine dair taahhütname vermeden tesisi kapatamaz. Kapatma işleminden sonra bertaraf edenin sorumluluğu devam eder, ölçüm izlemeye ilişkin raporlarını yirmi yıl süreyle her yıl sonunda Bakanlığa iletir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Atıkların Sınırlar ötesi Taşınımı

Atıkların ithali

Madde 41- Atıkların, serbest bölgeler dahil Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Bölgesine girişi yasaktır. Ancak, sektör itibari ile ekonomik değere haiz atıkların ithal izinleri yayımlanacak tebliğler doğrultusunda verilir.

Serbest bölgelerdeki faaliyetler sonucu ortaya çıkan atıkların geri kazanılması ve/veya bertarafı amacıyla bölgede uygun tesis bulunmaması durumunda atık üreticisi firmanın talebi üzerine serbest bölge müdürlüğü başkanlığında valilik, gümrük, gümrük muhafaza müdürlüğü işletici veya bölge kurucu ve işleticisi ve atık üreticisi firma temsilcilerinden oluşan bir komisyonun uygun görüşünü müteakip serbest bölge müdürlüğünce Bakanlıktan alınacak onaya istinaden bu atıklar bölgeden çıkarılır.

Komisyona aşağıda belirtilen bilgi ve belgeler sunulacaktır.

- a) Atıkların serbest bölge içindeki bir üretim ve/veya tüketim faaliyeti sonucu ortaya çıktığına ilişkin belge,
- b) Atığı oluşturan faaliyetin türü, atık tür ve miktarı,
- c) Atıkların geri kazanımı veya bertarafı amacıyla gönderilecek olan tesisten alınacak valilik onaylı atık kabul yazısı,
- d) Bakanlık gerekli gördüğü takdirde ilave teknik bilgi ve belgeler isteyebilir.

Kullanılmış lastiklerin karkas niteliğinde olanları Dahilde İşleme Rejimi kapsamında sadece Bakanlıktan lisans almış işletmeler tarafından geri kazanımı amacıyla ülkemize girişinde bu madde hükümleri uygulanmaz.

Atıkların ihracı

Madde 42 - Atıklar;

- a) Ülkemizde atıkların bertarafı için gerekli teknik kapasiteye sahip tesislerin bulunmaması halinde,
- b) Söz konusu atıkları ithalatçı devletin yetkili otoritesinin kabul etmesi durumunda, ihrac edilebilir.

Bu durumda, atıkların sınırlar ötesi taşınımına izin verilmeden önce transit devletlerin ve atığı ithal edecek devletin yazılı onayları Bakanlıkça alınır.

Bilgi verme yükümlülüğü

Madde 43 - İhraç edilecek atıklar için (Ek 10) da yer alan bildirim formu iki nüsha halinde ihracatçı firma tarafından doldurularak Bakanlığa iletilir. Bakanlıkça, bildirim formunun ithalatçı devletin ve transit devletlerin yetkili makamlarına gönderildiği tarihten itibaren altmış gün içinde yazılı onay verilmezse ihracat işlemi başlatılamaz.

Transit devlete bildirim yükümlülüğü

Madde 44- Ülkemizin transit devlet olması halinde, Bakanlığa (Ek 10) da belirtilen şekilde taşımanın planlandığı tarihten en az altmış gün önce bildirimde bulunulması zorunludur. Bakanlık söz konusu transit taşıma işlemine şartlı veya şartsız izin verebilir, izin vermeyi reddedebilir veya en geç altmış gün içinde bildirimde bulunan taraftan bilgi isteyerek yazılı cevabını bildirir.

Bakanlığın izni alınmadan transit geçiş yapılmaz, ulusal yetki alanımız içinde atık yükü limbo yapılamaz ve aktarılamaz.

Atıkların uluslararası taşınımında uygulanacak usul ve esaslar

Madde 45- Atıkların uluslararası taşınımında uygulanacak usul ve esaslar şunlardır;

a) Taşıyıcı, (EK 9-B) de belirtildiği gibi doldurulan taşıma belgesini, atıkların taşınımına başladığı andan itibaren nihai bertaraf yerine kadar, taşıma süresince yanında bulundurmamak ve bu belgeyi istendiğinde güvenlik ve taşıma ile ilgili makamların incelemesine sunmak zorundadır,

b) Atıkların sınırlar ötesi taşınımından sorumlu olan şahıslar, söz konusu atıkların teslim edilmesi veya teslim alınması sırasında taşıma belgesini imzalamakla yükümlüdür,

c) Bertaraf eden, söz konusu atıkları teslim almış olduğunu ve işlemin bildirimde belirtildiği şekilde tamamlandığını gösteren belgeyi ihracatçıya ve Bakanlığa iletmekle yükümlüdür. İhracatçı bu belgeyi alamadığı takdirde Bakanlık kanalıyla bu durumu ithalatçı devlete bildirir,

d) Atıkların sınırlar ötesi taşınımında uluslararası paketleme, etiketleme ve taşıma standartlarına uyulur,

e) Atıkların sınırlar ötesi taşınımının bu Yönetmeliğe göre tamamlanamadığı durumlarda, ihracatçı devlet, ithalatçı devletin bilgi verdiği tarihten itibaren doksan gün içinde veya ilgili devletlerin mutabık kalacakları başka bir süre içinde geri almayı temin eder.

Genel bildirim

Madde 46 - İhracatçının bir yıllık süre için genel bir bildirimde bulunmasına izin verilebilmesi için;

a) Sevk edilecek atıkların cinsi, kesin miktarı veya periyodik listesi gibi Bakanlığın isteyeceği bilgilerin bulunması,

b) Atıkların aynı fiziksel ve kimyasal özellikleri taşıması,

c) İhracatçı devletin aynı gümrük giriş-çıkış kapısını kullanması,

d) Atıkların aynı bertaraf tesisine sevk edilmesi,

zorunludur.

Yasadışı trafik

Madde 47- Atıkların taşınmasında;

a) Bu Yönetmelik gereğince yapılması gereken bildirimlerde bulunulmaması,

b) Yetkili otoritenin bu Yönetmelik ile belirtilen izninin bulunmaması,

c) Yetkili otoritenin izninin hileli veya yalan beyan sonucu elde edilmesi,

d) Belgelerin içeriğine tümüyle veya kısmen uymadan ülke yetki alanına girilmesi,

e) Uluslararası sözleşmelere ve bu Yönetmeliğe aykırı olarak atıkların bertaraf, boşaltım ve/veya nakil aracıyla birlikte terk edilmesi,

durumlarında atıkların taşınımı yasadışı trafiktir.

İhracatçı, kendisine yasadışı trafik hakkında bilgi verildiği tarihten itibaren otuz gün içinde veya ilgili devletlerin mutabık kalacağı başka bir süre içinde, atıkların ihracatçı veya üretici ya da ihracatçı devletin kendisi tarafından ülkesine iadesini temin edecektir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Diğer Hükümler

Özel atıklar

MADDE 48 – (Değişik:RG-4/9/2009-27339)

Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin ekinde yer alan EK-IV'te (01) başlığı altında kayıtlı maden atıkları, (13) başlığı altında kayıtlı yağ ve sıvı yakıt atıkları, (16 06) başlığı altında kayıtlı kullanılmış pil ve aküler, (18) başlığı altında kayıtlı insan ve hayvan sağlığı ve/veya bu konulardaki araştırmalardan kaynaklanan atıklar ile kullanılmış lastiklerin toplanması, taşınması, işlenmesi ve bertarafına ilişkin esaslar Bakanlıkça belirlenir.

Cezai hükümler

Madde 49 - Bu Yönetmelik hükümlerine aykırılık halinde 2872 sayılı Çevre Kanununun 15 ve 16 ncı maddelerinde belirtilen merciler tarafından gerekli işlemler yapılır ve 26 ncı maddedeki yaptırım uygulanır. Kanunun 24 ncü maddesindeki merciler tarafından 20, 21 ve 23 üncü maddelerinde belirtilen idari nitelikteki cezalar verilir..

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

Madde 50 - 27/08/1995 tarihli ve 22387 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

EK MADDE 1 – (Ek:RG-30/10/2010-27744)

Atıkların yakılması ile ilgili olarak 6/10/2010 tarihli ve 27721 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Atıkların Yakılmasına İlişkin Yönetmelik hükümleri uygulanır.

Geçici Madde 1- Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden önce yürürlükte bulunan yönetmeliğe göre hazırlanmış olan tebliğ ve genelgelerin bu Yönetmeliğe aykırı olmayan hükümleri çıkarılacak olan yeni tebliğ ve genelgelere kadar geçerlidir.

Geçici Madde 2- Yönetmeliğin yayınlandığı tarihten önce Bakanlıktan geri kazanım konusunda lisans almış tesislerin ve valilikten taşıma lisansı almış firma ve araçların bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesini müteakip, bir yıl içinde geri kazanım konusunda Bakanlığa ve taşıma konusunda ise valiliklere tekrar müracaat ederek lisanslarını yenilemeleri zorunludur.

Geçici Madde 3- Valilikler bu Yönetmelik yürürlüğe girdiği tarihten itibaren sekiz ay içinde il tehlikeli atık yönetim planını hazırlayarak Bakanlığa sunar.

Yürürlük

Madde 51- Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 52 – (Değişik:RG-5/11/2013-28812)

Bu Yönetmelik hükümlerini Çevre ve Şehircilik Bakanı yürütür.

(1) *Bu değişiklik 1/4/2010 tarihinde yürürlüğe girer.*

EK- 1

(Mülga:RG-4/9/2009-27339)

EK- 2

(Mülga:RG-4/9/2009-27339)

EK 3

DOĞAL KARAKTERLERİNE YA DA ONLARI OLUŞTURAN AKTİVİTE'YE GÖRE TEHLİKELİ ATIK KATEGORİLERİ (ATIK, SIVI, ÇAMUR YA DA KATI HALDE OLABİLİR)

A) (Ek 5) te sıralanan özelliklerden herhangi birini gösteren ve aşağıdakilerden oluşan atıklar;

- 1) Hastanelerden, tıp merkezlerinden ve kliniklerden kaynaklanan tıbbi atıklar,
- 2) Farmasotik ürünlerin üretiminden ve hazırlanmasından kaynaklanan atıklar, farmasotik ve ilaç atıkları,
- 3) Ahşap koruyucuları,
- 4) Biositler ve fito-farmakolojik maddelerin üretiminden, hazırlanmasından ve kullanımından kaynaklanan atıklar,
- 5) Solvent(çözücü) olarak kullanılan maddelerin kalıntıları,
- 6) İnert polimerize malzemeler hariç solvent (çözücü) olarak kullanılmayan halojenli organik maddeler,
- 7) Siyanür içeren ısıl işlemler ile sertleştirme işlemlerinden kaynaklanan atıklar tuzlar,
- 8) Hedeflenen kullanıma uygun olmayan mineral yağlar ve yağlı maddeler,
- 9) Yağ / su, hidrokarbon / su karışımları, emülsiyonlar,
- 10) PCB (Poliklorbubifeniller) ve / veya PCT (Poliklorluterfeniller) ve/veya PBB (Polibromlubifeniller) içeren maddeler,
- 11) Rafine etme, distilasyon (imbikleme) ve her türlü pirolitik(ısıl) işlem sonucu ortaya çıkan katranlı maddeler,
- 12) Mürekkepler, boyalar, pigmentler, boyalar, lakeler, (cilalar) vernikler,
- 13) Reçineler, lateks, plastize edici maddeler , zamklar / yapıştırıcılar,
- 14) Tanımlanmamış ve / veya yeni ve insan ve / veya çevre üzerindeki etkileri bilinmeyen, araştırma ve geliştirme ya da eğitsel aktivitelerden kaynaklanan kimyasal maddeler,
- 15) Piroteknikler ve diğer patlayıcı malzemeler,
- 16) Fotoğrafçılık kimyasal malzemeleri ve prosesleme malzemeleri,
- 17) Poliklorlü dibenzo-furanın herhangi bir türevi ile kirlenmiş her türlü malzeme,
- 18) Poliklorlü dibenzo-p-dioksinin herhangi bir türevi ile kirlenmiş her türlü malzeme,

B) (EK 4) de sıralanan öğelerin herhangi birini içeren ve (EK 5) te sıralanan özelliklerden herhangi birine sahip olan ve aşağıdakilerden oluşan atıklar;

- 19) Hayvansal veya bitkisel sabunlar, yağlar, balmumları,
- 20) Solvent olarak kullanılmayan, halojenli olmayan organik maddeler,
- 21) Metal veya metal bileşikleri içermeyen inorganik maddeler,
- 22) Küller ve / veya cüruflar,
- 23) Tarama atıklarını (spoiller) içeren toprak, kum ve kil,

- 24) Siyanitsiz ısıtma işlem tuzları,
- 25) Metalik tozlar,
- 26) Kullanılmış katalist malzemeler,
- 27) Metal veya metal bileşikleri içeren sıvı veya çamurlar,
- 28) (29), (30) ve (33) dışındaki kirlilik kontrol işlemlerinden kalan artıklar (bakiyeler),
- 29) Islak artııcı çamurları,
- 30) Su arıtma tesisleri çamurları,
- 31) Dekarbonizasyon artığı(bakiyesi),
- 32) İyon-değiştirici kolon artığı,
- 33) Arıtılmamış veya tarımda kullanılmaya uygun olmayan atıksu arıtma çamurları,
- 34) Tankların ve / veya ekipmanlarının temizliğinden kalan artıklar,
- 35) Kirlenmiş ekipman,
- 36) (Ek 4)'de sıralanan bileşiklerin bir yada daha fazlası ile kirlenmiş konteynırlar,
- 37) Piller ve diğer elektrikli üniteler,
- 38) Bitkisel yağlar,
- 39) Evsel nitelikli ayrı toplama işlemlerinden kaynaklanan ve (Ek 5) te sıralanan özelliklerden herhangi birini gösteren malzemeler,
- 40) (Ek 4)'de sıralanan bileşiklerin herhangi birini ve (Ek 5)'te sıralanan özelliklerin herhangi birini içeren diğer herhangi bir atık.

EK- 4

(EK- 5) TE AÇIKLANAN ÖZELLİKLERE SAHİP OLDUĞUNDA TEHLİKELİ OLAN EK 3-B'DEKİ ATIKLARIN İÇERİKLERİ

Atıkların içeriğinde bulunan bileşikler;

- (C1) Berilyum ve Berilyum bileşikleri,
- (C2) Vanadyum bileşikleri,
- (C3) Krom (VI) bileşikleri,
- (C4) Kobalt bileşikleri,
- (C5) Nikel bileşikleri,
- (C6) Bakır bileşikleri,
- (C7) Çinko bileşikleri,
- (C8) Arsenik ve Arsenik bileşikleri,
- (C9) Selenyum ve Selenyum bileşikleri,
- (C10) Gümüş bileşikleri,
- (C11) Kadmiyum ve kadmiyum bileşikleri,
- (C12) Kalay bileşikleri,
- (C13) Antimuan ve antimuan bileşikleri,
- (C14) Tellür ve tellür bileşikleri,
- (C15) Baryum sülfat hariç baryum bileşikleri,
- (C16) Cıva ve cıva bileşikleri,
- (C17) Talyum ve talyum bileşikleri,
- (C18) Kurşun ve kurşun bileşikleri,
- (C19) İnorganik sülfürler,
- (C20) Kalsiyum Florür hariç inorganik flor bileşikleri,

- (C21) İnorganik siyanürler,
(C22) Belirtilen alkali veya alkali toprak metalleri : lityum, sodyum, potasyum, kalsiyum, magnezyum (bileşik halde değil),
(C23) Asitli çözeltiler veya katı haldeki asitler,
(C24) Bazik çözeltiler veya katı haldeki bazlar,
(C25) Asbest (toz ve lifler),
(C26) Fosfor : mineral fosfatlar hariç fosfor bileşikler,
(C27) Metal karbonilleri,
(C28) Peroksitler,
(C29) Kloratlar,
(C30) Perkloratlar,
(C31) Azidler,
(C32) PCB ve / veya PCT 'ler,
(C33) Eczacılık veya veterinerlik bileşikleri,
(C34) Biositler ve fito-farmakolojik bileşikler (örneğin.; pestisitler),
(C35) Enfeksiyonel maddeler,
(C36) Kreozotlar,
(C37) İsosiyanatlar; tiyosiyanatlar,
(C38) Organik siyanürler (örneğin; nitriller, ve benzeri.),
(C39) Fenoller;klorofenoller dahil fenol bileşikleri,
(C40) Halojenli çözücüler,
(C41) Halojenli çözücüler haricindeki organik çözücüler,
(C42) organohalojen bileşikleri (İnert polimerize malzemeler ve bu Ek'te belirtilen diğer maddeler hariç),
(C43) Aromatik bileşikler; polisiklik ve heterosiklik organik bileşikleri,
(C44) Alifatik aminler,
(C45) Aromatik aminler,
(C46) Eterler,
(C47) Patlayıcı karakterdeki maddeler(Bu ekin herhangi bir yerinde listelenenler hariç),
(C48) Kükürt organik bileşikleri,
(C49) Poliklorlu dibenzo furanın herhangi bir türevi,
(C50) Poliklorlu dibenzo para dioksinin herhangi bir türevi,
(C51) Bu listede belirtilen maddelerin haricinde hidrokarbonlar ve oksijenleri, azot ve/veya kükürt bileşikleri.

EK- 5

(Mülga:RG-4/9/2009-27339)

EK- 6

(Mülga:RG-4/9/2009-27339)

EK- 7

(Mülga:RG-4/9/2009-27339)

EK- 8

(Mülga:RG-30/3/2010-27537) ⁽¹⁾

EK 9-A**FORM-9 A**
A**T.C.**
(Değişik ibare:RG-5/11/2013-28812)
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
ULUSAL ATIK TAŞIMA FORMU**Form Seri Numarası**

(A) Kopyası Bertarafçıda kalır.Bertarafçı Formun A kopyasının bir suretini Bakanlığa göndermekle yükümlüdür.
Form Ulusal Atık Taşıma Kılavuzundaki bilgilere uygun olarak doldurulacaktır.

1) ÜRETİCİ

1) Firmanın Unvanı:

12) Atık Kodu¹

2) Firmanın sahip veya sahiplerinin adı, soyadı:

13) Atık Adı²14) 20 °C 'de fiziksel özellikleri⁴

Firmanın Adresi:

3) İlin Adı ve Kodu:

5) Mahalle/Semt

6) Cadde/Sk:

7) Kapı No:

8) İşyerinin Vergi Numarası:

15) Renk⁵16) Ağırlık⁶17) Ambalaj ve Konteynır Türü⁷18) Ambalaj ve konteynır sayısı⁸

9) Telefon Numarası

19) Atık Çıkış Tarihi:

10) Fax Numarası:

20) Sorumlu Kişinin Adı ve Soyadı

11) H Numarası³

21) Sorumlu kişinin imzası

2) TAŞIYICI

1) Firmanın Unvanı:

2) Firmanın sahip veya sahiplerinin adı, soyadı:

Firmanın Adresi:

3) İlin Adı ve Kodu:

4) İlçenin Adı:.

5) Mahalle/Semt

6) Cadde/Sk:

7) Kapı No

8) İşyerinin Vergi Numarası:

9) Telefon Numarası

11) Lisans No

12) Taşıt Plaka No:

13) Taşıma Şekli⁹

14) Teslim Tarihi

15) Sorumlu Kişinin Adı ve Soyadı

16) Sorumlu Kişinin İmzası

10) Fax Numarası:									
3).ALICI									
1) Firmanın Unvanı:					11) Lisans No				
2) Firmanın sahip veya sahiplerinin adı, soyadı:					12) Atığın Ağırlığı				
Firmanın Adresi:					ton kg				
3) İlin Adı ve Kodu:					13) Atık Bertaraf Yöntemi/Geri Kazanım Yöntemi				
4) İlçenin Adı:					14) Lisanslı Ara Depolama tesisinden Atık Transferi (Kutuya X işareti koyunuz)				
5) Mahalle/Semt:					a) Aritılmadan bertaraf/ geri kazanım tesisine gönderilen atıklar				
6) Cadde/Sk:					b) Aritılarak bertaraf/ geri kazanım tesisine gönderilen atıklar (başka atık üreterek)				
7) Kapı No:					c) Aritılarak bertaraf/ geri kazanım tesisine gönderilen atıklar (başka atık üretmeden)				
8) İşyerinin Vergi Numarası:					d) Diğer (belirtiniz)				
9) Telefon Numarası					14. soru işaretlendiğinde (a, b, c, d) işlemleri için Ara depolama tesisi tarafından yeni bir EK-9-A formu düzenlenmesi zorunludur.				
					15) Atık Kabul Tarihi				
10) Fax Numarası					16) Sorumlu Kişinin Adı , Soyadı ve İmzası:				

FORM- T.C.
9A (Değişik ibare:RG-5/11/2013-28812)
B ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
ULUSAL ATIK TAŞIMA FORMU

Form Seri Numarası

(B) kopyası Bertarafçı tarafından üreticiye gönderilir. Atık Üreticisi tarafından muhafaza edilecektir.
Form Ulusal Atık Taşıma Kılavuzundaki bilgilere uygun olarak doldurulacaktır.

1) ÜRETİCİ

1) Firmanın Unvanı:					12) Atık Kodu ¹				
2) Firmanın sahip veya sahiplerinin adı, soyadı:					13) Atık Adı ²				
Firmanın Adresi:					14) 20 °C 'de fiziksel özellikleri ⁴				
3) İlin Adı ve Kodu:					15) Renk ⁵				

5) Mahalle/Semt			
6) Cadde/Sk:		16) Ağırlık ⁶	
7) Kapı No:		ton kg	
8) İşyerinin Vergi Numarası:		17) Ambalaj ve Konteynır Türü ⁷	
		18) Ambalaj ve konteynır sayısı ⁸	
9) Telefon Numarası		19) Atık Çıkış Tarihi:	
10) Fax Numarası:		20) Sorumlu Kişinin Adı ve Soyadı	
11) H Numarası ³		21) Sorumlu kişinin imzası	
2) TAŞIYICI			
1) Firmanın Unvanı:		.	
2) Firmanın sahip veya sahiplerinin adı, soyadı:		11) Lisans No	
Firmanın Adresi:		12) Taşıt Plaka No:	
3) İlin Adı ve Kodu:		13) Taşıma Şekli ⁹	
4) İlçenin Adı:.		14) Teslim Tarihi	
5) Mahalle/Semt		15) Sorumlu Kişinin Adı ve Soyadı	
6) Cadde/Sk:			
7) Kapı No			
8) İşyerinin Vergi Numarası:		16) Sorumlu Kişinin İmzası	
9) Telefon Numarası			
10) Fax Numarası:			
3).ALICI			
1) Firmanın Unvanı:			
2) Firmanın sahip veya sahiplerinin adı, soyadı:		11)Lisans No	
Firmanın Adresi:		12) Atığın Ağırlığı	
3) İlin Adı ve Kodu:		ton kg	
4) İlçenin Adı:		13) Atık Bertaraf Yöntemi/Geri Kazanım Yöntemi	
5) Mahalle/Semt:		14) Lisanslı Ara Depolama tesisinden Atık Transferi (Kutuya X işareti koyunuz)	
6) Cadde/Sk:		a) Artılmadan bertaraf/ geri kazanım tesisine gönderilen atıklar	
7) Kapı No:		b) Artılarak bertaraf/ geri kazanım tesisine gönderilen atıklar	

	(başka atık üreterek)	
8) İşyerinin Vergi Numarası:	c) Arıtılarak bertaraf/ geri kazanım tesisine gönderilen atıklar (başka atık üretmeden)	
	d) Diğer (belirtiniz)	
9) Telefon Numarası	14. soru işaretlendiğinde (a, b, c, d) işlemleri için Ara depolama tesisi tarafından yeni bir EK-9-A formu düzenlenmesi zorunludur.	
	15) Atık Kabul Tarihi	
10) Fax Numarası		
	16) Sorumlu Kişinin Adı , Soyadı ve İmzası:	

FORM -9A

T.C.

C

(Değişik ibare:RG-5/11/2013-28812)

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI

ULUSAL ATIK TAŞIMA FORMU

Form Seri Numarası

(C) kopyası Taşıyıcı tarafından muhafaza edilir. Bir nüshası Taşıyıcı tarafından Üreticiye gönderilecektir.
Form Ulusal Atık Taşıma Kılavuzundaki bilgilere uygun olarak doldurulacaktır.

1) ÜRETİCİ

1) Firmanın Unvanı:	12) Atık Kodu ¹
2) Firmanın sahip veya sahiplerinin adı, soyadı:	13) Atık Adı ²
Firmanın Adresi:	14) 20 °C 'de fiziksel özellikleri ⁴
3) İlin Adı ve Kodu:	15) Renk ⁵
5) Mahalle/Semt	16) Ağırlık ⁶
6) Cadde/Sk:	17) Ambalaj ve Konteynir Türü ⁷
7) Kapı No:	18) Ambalaj ve konteynir sayısı ⁸
8) İşyerinin Vergi Numarası:	19) Atık Çıkış Tarihi:
9) Telefon Numarası	20) Sorumlu Kişinin Adı ve Soyadı
10) Fax Numarası:	21) Sorumlu kişinin imzası
11) H Numarası ³	

2) TAŞIYICI

1) Firmanın Unvanı:	.
2) Firmanın sahip veya sahiplerinin adı, soyadı:	11) Lisans No

		12) Taşıt Plaka No:	
Firmanın Adresi:		13) Taşıma Şekli ⁹	
3) İlin Adı ve Kodu:		14) Teslim Tarihi	
4) İlçenin Adı:.		15) Sorumlu Kişinin Adı ve Soyadı	
5) Mahalle/Semt			
6) Cadde/Sk:			
7) Kapı No			
8) İşyerinin Vergi Numarası:			
9) Telefon Numarası		16) Sorumlu Kişinin İmzası	
10) Fax Numarası:			
3).ALICI			
1) Firmanın Unvanı:			
2) Firmanın sahip veya sahiplerinin adı, soyadı:		11) Lisans No	
		12) Atığın Ağırlığı	
Firmanın Adresi:		ton kg	
3) İlin Adı ve Kodu:		13) Atık Bertaraf Yöntemi/Geri Kazanım Yöntemi	
4) İlçenin Adı:			
5) Mahalle/Semt:		14) Lisanslı Ara Depolama tesisinden Atık Transferi (Kutuya X işareti koyunuz)	
6) Cadde/Sk:		a) Artılmadan bertaraf/ geri kazanım tesisine gönderilen atıklar	
7) Kapı No:		b) Artılarak bertaraf/ geri kazanım tesisine gönderilen atıklar (başka atık üreterek)	
8) İşyerinin Vergi Numarası:		c) Artılarak bertaraf/ geri kazanım tesisine gönderilen atıklar (başka atık üretmeden)	
		d) Diğer (belirtiniz)	
9) Telefon Numarası		14. soru işaretlendiğinde (a, b, c, d) işlemleri için Ara depolama tesisi tarafından yeni bir EK-9-A formu düzenlenmesi zorunludur.	
		15) Atık Kabul Tarihi	
10) Fax Numarası			
		16) Sorumlu Kişinin Adı , Soyadı ve İmzası:	

FORM - T.C.
9A (Değişik ibare:RG-5/11/2013-28812)
D **ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI**
ULUSAL ATIK TAŞIMA FORMU

Form Seri Numarası					

(D) Kopyası Atık taşıma işleminden önce Üreticide kalacak ve Valiliğe gönderilecektir.
Form Ulusal Atık Taşıma Kılavuzundaki bilgilere uygun olarak doldurulacaktır.

1) ÜRETİCİ

1) Firmanın Unvanı:	12) Atık Kodu ¹
2) Firmanın sahip veya sahiplerinin adı, soyadı:	13) Atık Adı ²
	14) 20 °C 'de fiziksel özellikleri ⁴
Firmanın Adresi:	
3) İlin Adı ve Kodu:	15) Renk ⁵
5) Mahalle/Semt	
6) Cadde/Sk:	16) Ağırlık ⁶
7) Kapı No:	
8) İşyerinin Vergi Numarası:	17) Ambalaj ve Konteynır Türü ⁷
	18) Ambalaj ve konteynır sayısı ⁸
9) Telefon Numarası	19) Atık Çıkış Tarihi:
10) Fax Numarası:	20) Sorumlu Kişinin Adı ve Soyadı
11) H Numarası ³	21) Sorumlu kişinin imzası

2) TAŞIYICI

1) Firmanın Unvanı:	.
2) Firmanın sahip veya sahiplerinin adı, soyadı:	11) Lisans No
Firmanın Adresi:	12) Taşıt Plaka No:
3) İlin Adı ve Kodu:	
4) İlçenin Adı:.	13) Taşıma Şekli ⁹
5) Mahalle/Semt	
6) Cadde/Sk:	14) Teslim Tarihi
7) Kapı No	
8) İşyerinin Vergi Numarası:	15) Sorumlu Kişinin Adı ve Soyadı
9) Telefon Numarası	16) Sorumlu Kişinin İmzası
10) Fax Numarası:	

3).ALICI

1) Firmanın Unvanı:	
2) Firmanın sahip veya sahiplerinin adı, soyadı:	11) Lisans No
	12) Atığın Ağırlığı
Firmanın Adresi:	ton kg
3) İlin Adı ve Kodu:	13) Atık Bertaraf Yöntemi/Geri Kazanım Yöntemi
4) İlçenin Adı:	
5) Mahalle/Semt:	14) Lisanslı Ara Depolama tesisinden Atık Transferi (Kutuya X işareti koyunuz)
6) Cadde/Sk:	a) Arıtılmadan bertaraf/ geri kazanım tesisine gönderilen atıklar
7) Kapı No:	b) Arıtılarak bertaraf/ geri kazanım tesisine gönderilen atıklar (başka atık üreterek)
8) İşyerinin Vergi Numarası:	c) Arıtılarak bertaraf/ geri kazanım tesisine gönderilen atıklar (başka atık üretmeden)
	d) Diğer (belirtiniz)
9) Telefon Numarası	14. soru işaretlendiğinde (a, b, c, d) işlemleri için Ara depolama tesisi tarafından yeni bir EK-9-A formu düzenlenmesi zorunludur.
	15) Atık Kabul Tarihi
10) Fax Numarası	
	16) Sorumlu Kişinin Adı , Soyadı ve İmzası:

ULUSAL ATIK TAŞIMA FORMU (EK-9A) AÇIKLAMA KILAVUZU

Tehlikeli Atıklar Yönetmeliğinin 12 nci Maddesine göre: Taşıma işlemi yapılacak araçlarda atık taşıma formu bulundurulması zorunludur. Taşıma Formları atık üreticisi tarafından ilgili Valilikten temin edilir. (Ek 9-A) da yer alan atık taşıma formlarından (A) formu mavi, (B) formu pembe, (C) formu beyaz, (D) formu yeşil renktedir. Atık üreticisi ve taşıyıcı tarafından ülke içi taşımada (A), (B), (C), (D) formları doldurulur ve valiliğe başvurulur. (A) ve (C) formları 2 nüsha olacaktır.

Bu formlardan;

- (D) formu taşıma başlamadan önce, atık üreticisinde kalır, üretici tarafından valiliğe gönderilir,
- (A), (B), (C), formları taşıma esnasında bulundurulmak kaydı ile taşıyıcıya verilir,
- (A) , (B) ve (C) formu taşıyıcı tarafından atık bertaraf tesisi sorumlusuna imzalatılarak, (A) ve (B) formları atıkla birlikte teslim edilir. (C) formu ise taşıyıcı tarafından alınır ,bir nüshası üreticiye teslim edilir,
- (A) ve (B) formu atık bertarafından sorumlu kişi veya kuruluş tarafından imzalanarak alınır. (A) formunun bir nüshası bertarafçı tarafından net miktarlar, bertaraf yeri ve tarihi form üzerine doldurulduktan sonra Bakanlığa gönderilir,
- (B) formu net miktarlar, bertaraf yeri ve tarihi form üzerine doldurulduktan sonra bertaraf eden tarafından üreticiye gönderilir.

Gönderilen ve alınan tüm taşıma formları üç yıl süre ile saklanmak ve denetimlerde yetkili idarelerce istendiğinde hazır bulundurulmak zorundadır.

Ulusal Atık Taşıma Formun talep edilen bilgiler aşağıda belirtilen açıklamalara göre doldurulacaktır.

1) ATIK KODU: Ulusal Atık Taşıma Formunun ÜRETİCİ bölümünde yer alan (12) nolu veri tipi, Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği'nin (EK 7) sinde yer alan listede verilen 6 haneli kodlara göre doldurulacaktır.

2) ATIK ADI: Formun ÜRETİCİ bölümünde yer alan (13) nolu veri tipi, Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği (EK 7)de yer alan listede belirtildiği şekilde doldurulacaktır.

3) H NUMARASI: Formun ÜRETİCİ bölümünde yer alan (11) nolu veri tipi, Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği'nin EK (5) inde yer alan tehlikelilik özelliklerine göre doldurulacaktır.(örneğin H3-A gibi)

4) 20° C' DE FİZİKSEL ÖZELLİKLERİ: Formun ÜRETİCİ bölümünde yer alan (14) nolu veri tipi aşağıda belirtilen kod numaralarına göre kodlanacaktır.

- 1) Toz/toz şeklinde
- 2) Katı
- 3) Akışkan/Macun
- 4) Çamurlu
- 5) Sıvı
- 6) Gaz
- 7) Diğer (belirtiniz)

5) RENK: Formun ÜRETİCİ bölümünde yer alan (15) nolu veri tipi, aşağıda belirtilen kod numaralarına göre kodlanacaktır.

- 1) Beyaz
- 2) Kahverengi
- 3) Kırmızı
- 4) Mavi
- 5) Sarı
- 6) Siyah
- 7) Yeşil
- 8) Diğer (belirtiniz)

6) AĞIRLIK: Formun ÜRETİCİ bölümünde yer alan (16) nolu veri tipi, atığın ağırlığı kilogram ve/ veya ton olarak belirtilecektir.

7) AMBALAJ VE KONTEYNİR TÜRÜ: Formun ÜRETİCİ bölümünde yer alan (17) nolu veri tipi, aşağıda belirtilen kod numaralarına göre kodlanacaktır.

- 1) Varil
- 2) Ahşap fıçı
- 3) Bidon
- 4) Kutu
- 5) Torba
- 6) Karışık Ambalaj
- 7) Basıncılı hazne
- 8) Balya
- 9) Diğer (belirtiniz)

8) AMBALAJ VE KONTEYNİR SAYISI: Formun ÜRETİCİ bölümünde yer alan (18) nolu veri tipi, yukarıda belirtilen ambalaj ve konteynir sayısı formda ayrılan üç dijital bölüme yazılacaktır.

9) TAŞIMA ŞEKLİ: Formun TAŞIYICI bölümünde yer alan (13) nolu veri tipi, aşağıda belirtilen kod numaralarına göre kodlanacaktır.

- 1) Karayolu
- 2) Tren

- 3) Hava
- 4) Deniz
- 5) İç Karasular

verilen kodlara göre doldurulacaktır.

10) BERTARAF/GERİ KAZANIM İŞLEMLERİ: Formun ALICI bölümünde yer alan (13) nolu veri tipi, Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği'nin (EK 2) sinde yer alan geri kazanım (R kodları)/ bertaraf (D kodları) işlemleri için verilen kodlara göre doldurulacaktır.

11) ATIK TRANSFERİ: Formun ALICI bölümünde yer alan (14) nolu veri tipi; formda verilen (a),(b),(c),(d) kutularına (X) işareti konularak doldurulacaktır.

12) TARİHLER: Formda talep edilen tarih bilgileri gün/ ay/ yıl olarak belirtilecektir.

13) Formda talep edilen fakat açıklama kılavuzunda açıklanmasına ihtiyaç duyulmamış diğer veri tipleri hakkındaki talep bilgiler, form üzerindeki ilgili yerlerine beyan edilecektir.

EK- 9B

FORM- 9B
(A)

REPUBLIC OF TURKEY
(Değişik ibare:RG-5/11/2013-28812)
MINISTRY OF ENVIRONMENT
&URBANIZATION
INTERNATIONAL WASTE TRANSPORTATION
FORM

Form Serial Number					

(A) Copy is kept by disposer. Disposer should send its copy to Ministry.
Its list of abbreviations will be used as reference to fill in the form.

I) CONSIGNOR

1) Title of Firm		12) Waste Code ¹							
		13) Description of Waste ²							
2) Address of Firm									
		14) Consistency at 20°C ⁴							
3) Name and Code of Province									
		15) Color ⁵							
4) District									
5) Area		16) Weight of Waste							
6) Street					ton				kg
		17) Type of Packages and Containers ⁶							
7) Door Number									
8) Tax Identification Number		18) Number of Packages and Containers							
9) Telephone Number		19) Dispatch Date of Waste							
10) Facsimile Number		20) Name and Signature of Consignor							
11) H Number ³									

II) CARRIER

1) Title of Firm		11) Vehicle License Number							
2) Owner (s) of Firm		12) Vehicle Plate Number							
Address of Firm		13) Mode(s) of Transport ⁷							
3) Name and Code of Province									
		14) Date of Delivery							
4) District									

5) Area										15) Name of Carrier														
6) Street																								
7) Door Number										16) Signature of Carrier														
8) Tax Identification Number																								
									☒															
9) Telephone Number																								
☒									☒	☒														
10) Facsimile Number																								
III) CONSIGNEE																								
1) Title of Firm										8) License Number of Firm														
										9) Weight of Waste														
2) Owner (s) of Firm														tons									kg	
										10) Waste Disposal or Recovery Method ⁸														
3) Address of Firm										11) Transfer of Waste from an interim storage facility (enter X into related box)														
										a) Waste not treated passed on to disposal/recovery facility														
										b) Waste treated then passed on to disposal/recovery facility(no other type of waste generated)														
4) Country (Name, Code)														c) Waste treated then passed on to disposal/recovery facility(other type of waste generated)										
5) Tax Identification Number										d) Others (specify)														
									☒	15) Waste Acceptance Date														
6) Telephone Number														☒					☒					☒
☒									☒	16) Name and Signature of Consignee														
7) Facsimile Number																								
☒									☒															
IV) CUSTOMS OFFICE																								
1) Import (enter X into the box)										3) Customs Office Stamp and Signature														
2) Export (enter X into the box)																								

FORM- 9B
(B)

REPUBLIC OF TURKEY
(Değişik ibare:RG-5/11/2013-28812)
MINISTRY OF ENVIRONMENT
&URBANIZATION
INTERNATIONAL WASTE TRANSPORTATION
FORM

Form Serial Number					

(B) Copy is kept by consignor. Disposer should send itself to consignor.

Its list of abbreviations will be used as reference to fill in the form.

I) CONSIGNOR															
1) Title of Firm						12) Waste Code ¹									
						13) Description of Waste ²									
2) Address of Firm															
						14) Consistency at 20°C ⁴									
3) Name and Code of Province															
						15) Color ⁵									
4) District															
5) Area						16) Weight of Waste									
6) Street								ton				kg			
						17) Type of Packages and Containers ⁶									
7) Door Number															
8) Tax Identification Number						18) Number of Packages and Containers									
9) Telephone Number						19) Dispatch Date of Waste									
10) Facsimile Number						20) Name and Signature of Consignor									
11) H		Number ³													
II) CARRIER															
1) Title of Firm						11) Vehicle License Number									
2) Owner (s) of Firm						12) Vehicle Plate Number									
Address of Firm						13) Mode(s) of Transport ⁷									
3) Name and Code of Province															
						14) Date of Delivery									
4) District															
5) Area						15) Name of Carrier									
6) Street															
7) Door Number						16) Signature of Carrier									
8) Tax Identification Number															

9) Telephone Number															
☒		☒						☒							
10) Facsimile Number															
III) CONSIGNEE															
1) Title of Firm						8) License Number of Firm									
						9) Weight of Waste									
2) Owner (s) of Firm									tons				kg		
						10) Waste Disposal or Recovery Method ⁸									
3) Address of Firm						11) Transfer of Waste from an interim storage facility (enter X into related box)									
						a) Waste not treated passed on to disposal/recovery facility									
						b) Waste treated then passed on to disposal/recovery facility(no other type of waste generated)									
4) Country (Name, Code)									c) Waste treated then passed on to disposal/recovery facility(other type of waste generated)						
5) Tax Identification Number						d) Others (specify)									
						☒	15) Waste Acceptance Date								
6) Telephone Number								☒			☒				☒
☒						☒	16) Name and Signature of Consignee								
7) Facsimile Number															
☒						☒									
IV) CUSTOMS OFFICE															
1) Import (enter X into the box)						3) Customs Office Stamp and Signature									
2) Export (enter X into the box)															

FORM - 9B

(C)

REPUBLIC OF TURKEY

(Değişik ibare:RG-5/11/2013-28812)

**MINISTRY OF ENVIRONMENT
& URBANIZATION**

**INTERNATIONAL WASTE
TRANSPORTATION FORM**

Form Serial Number

--	--	--	--	--	--	--	--

(C) Copy is kept by carrier. Carrier should send its copy to Consignor.

Its list of abbreviations will be used as reference to fill in the form.

I) CONSIGNOR

1) Title of Firm						12) Waste Code ¹							
						13) Description of Waste ²							
2) Address of Firm													
						14) Consistency at 20°C ⁴							
3) Name and Code of Province													

	15) Color ⁵
4) District	
5) Area	16) Weight of Waste
6) Street	ton kg
	17) Type of Packages and Containers ⁶
7) Door Number	
8) Tax Identification Number	18) Number of Packages and Containers
9) Telephone Number	19) Dispatch Date of Waste
10) Facsimile Number	20) Name and Signature of Consignor
11) H Number ³	
II) CARRIER	
1) Title of Firm	11) Vehicle License Number
2) Owner (s) of Firm	12) Vehicle Plate Number
Address of Firm	13) Mode(s) of Transport ⁷
3) Name and Code of Province	
	14) Date of Delivery
4) District	
5) Area	15) Name of Carrier
6) Street	
7) Door Number	16) Signature of Carrier
8) Tax Identification Number	
9) Telephone Number	
10) Facsimile Number	
III) CONSIGNEE	
1) Title of Firm	8) License Number of Firm
	9) Weight of Waste
2) Owner (s) of Firm	tons kg
	10) Waste Disposal or Recovery Method ⁸
3) Address of Firm	11) Transfer of Waste from an interim storage facility (enter X into related box)
	a) Waste not treated passed on to disposal/recovery facility
	b) Waste treated then passed on to disposal/recovery facility(no other type of waste generated)

4) Country (Name, Code)		c) Waste treated then passed on to disposal/recovery facility(other type of waste generated)
5) Tax Identification Number		d) Others (specify)
	☒	15) Waste Acceptance Date
6) Telephone Number		
☒	☒	16) Name and Signature of Consignee
7) Facsimile Number		
☒	☒	
IV) CUSTOMS OFFICE		
1) Import (enter X into the box)	☐	3) Customs Office Stamp and Signature
2) Export (enter X into the box)	☐	
	☐	

FORM - 9B
(D)

REPUBLIC OF TURKEY
(Değişik ibare:RG-5/11/2013-28812)
MINISTRY OF ENVIRONMENT
&URBANIZATION
INTERNATIONAL WASTE
TRANSPORTATION FORM

Form Serial Number					

(D) Copy is kept by consignor before the transportation starts. Consignor should send itself to Governor.
Its list of abbreviations will be used as reference to fill in the form.

1) CONSIGNOR

1) Title of Firm	12) Waste Code ¹
	13) Description of Waste ²
2) Address of Firm	
	14) Consistency at 20°C ⁴
3) Name and Code of Province	
	15) Color ⁵
4) District	
5) Area	16) Weight of Waste
6) Street	ton kg
	17) Type of Packages and Containers ⁶
7) Door Number	
8) Tax Identification Number	18) Number of Packages and Containers
9) Telephone Number	19) Dispatch Date of Waste
10) Facsimile Number	20) Name and Signature of Consignor

☒										☒
IV) CUSTOMS OFFICE										
1) Import (enter X into the box)						3) Customs Office Stamp and Signature				
2) Export (enter X into the box)										

FORM- 9B
(E)

REPUBLIC OF TURKEY
(Değişik ibare:RG-5/11/2013-28812)
MINISTRY OF ENVIRONMENT
&URBANIZATION
INTERNATIONAL WASTE
TRANSPORTATION FORM

Form Serial Number

--	--	--	--	--	--

(E) Copy is kept by Customs Office. Customs Office should send its copy to Ministry.
Its list of abbreviations will be used as reference to fill in the form.

I) CONSIGNOR

1) Title of Firm						12) Waste Code ¹					
						13) Description of Waste ²					
2) Address of Firm						14) Consistency at 20°C ⁴					
3) Name and Code of Province						15) Color ⁵					
4) District						16) Weight of Waste					
5) Area						ton					
6) Street						kg					
						17) Type of Packages and Containers ⁶					
7) Door Number						18) Number of Packages and Containers					
8) Tax Identification Number						19) Dispatch Date of Waste					
9) Telephone Number						20) Name and Signature of Consignor					
10) Facsimile Number						11) H Number ³					

II) CARRIER

1) Title of Firm						11) Vehicle License Number					
2) Owner (s) of Firm						12) Vehicle Plate Number					

Address of Firm		13) Mode(s) of Transport ⁷	
3) Name and Code of Province			
		14) Date of Delivery	
4) District			
5) Area		15) Name of Carrier	
6) Street			
7) Door Number		16) Signature of Carrier	
8) Tax Identification Number			
9) Telephone Number			
10) Facsimile Number			
III) CONSIGNEE			
1) Title of Firm		8) License Number of Firm	
2) Owner (s) of Firm		9) Weight of Waste	
		tons kg	
		10) Waste Disposal or Recovery Method ⁸	
3) Address of Firm		11) Transfer of Waste from an interim storage facility (enter X into related box)	
		a) Waste not treated passed on to disposal/recovery facility	
		b) Waste treated then passed on to disposal/recovery facility(no other type of waste generated)	
4) Country (Name, Code)		c) Waste treated then passed on to disposal/recovery facility(other type of waste generated)	
5) Tax Identification Number		d) Others (specify)	
		15) Waste Acceptance Date	
6) Telephone Number			
7) Facsimile Number		16) Name and Signature of Consignee	
IV) CUSTOMS OFFICE			
1) Import (enter X into the box)		3) Customs Office Stamp and Signature	
2) Export (enter X into the box)			

LIST OF ABBREVIATIONS USED IN THE INTERNATIONAL TRANSPORTATION FORM

Legislative basis of the Waste Transportation Form entitled Form (9-B) in the Hazardous Waste Regulation is stated on Article (12) as follows;

Licensed vehicles for Waste Transportation should keep Waste Transportation Forms. CONSIGNOR takes Form (9B) from Governors Offices. This form has 5 copies namely Form (A) with blue color, Form (B) with pink color, Form (C) with white color, Form (D) with green and Form (E) with yellow color. Waste Consignor and Carrier fill in these forms and submit to Governor's Office. Form (A), (C) and (E) will be two copies.

a) The copy (D) of Form (9B) should be kept by Consignor just before starting international waste transportation, and has to be submit to Governor office by consignor.

b) Copies (A),(B), (C) and (E) of Form 9-B are given to Carrier to keep during transportation.

c) Copy (E) of Form (9B) is given to Customs Officer . Customs Officer should submit one copy of that form to Ministry.

d) Copies (A), (B) and (C) of Form (9B) are to be signed by consignee. Consignee keeps (A) and (B) of Form (9B). Copy (C) is taken by Carrier and Carrier should submit one copy of that to Consignor.

e) Filled in copy (A) is kept by consignee. One copy of it should be submitted to Ministry by consignee.

f) Filled in copy (B) of Form (9B) is submitted to consignor by consignee.

All filled in forms should be kept for three years. Whenever authorized public organizations ask to control the procedure, they should be provided for them.

1) WASTE CODE: (Question 12 of section-consignor), Will be filled in 6-digit form according to the Annex 7 of the Regulation on the Control of Hazardous Waste. (It is also available on European Waste Catalogue- 2000/532/EC)

2) DESCRIPTION OF WASTE : (Question 13 of section-consignor), Will be filled according to the descriptions given in the Annex 7 of the Regulation on the Control of Hazardous Waste. (It is also available on European Waste Catalogue- 2000/532/EC)

3) H NUMBER (QUESTION 11 OF SECTION-CONSIGNER)

It is also available in Annex 5 of Hazardous Waste Regulation

H1	Explosive
H2	Oxidizing
H3-A	Highly Flammable
H3-B	Flammable
H4	Irritant
H5	Harmful
H6	Toxic
H7	Carcinogenic
H8	Corrosive
H9	Infectious
H10	Teratogenic
H11	Mutagenic
H12	Substances and preparations which release toxic or very toxic gases in contact with water, air or an acid.
H13	Substances and preparations capable by any means, after disposal of yielding

	another substance, e.g:
H14	Ecotoxic

4) CONSISTENCY AT 20°(QUESTION 14 OF SECTION-CONSIGNER)

1	Powdery/Powder
2	.Solid
3	Viscous/paste
4	Sludgy
5	Liquid
6	Gaseous
7	Other(specify

5) COLORS (QUESTION 15 OF SECTION-CONSIGNER)

1	White
2	Brown
3	Red
4	Blue
5	Yellow
6	Black
7	Green
8	Other (specify)

6) TYPES OF PACKAGES AND CONTAINERS (QUESTION 17 OF SECTION-CONSIGNER)

1	Drum
2	Wooden barrel
3	Jerrican
4	Box
5	Bag
6	Composite packaging
7	Pressure receptacle
8	Bulk
9	Other (specify)

7) MODE(S) OF TRANSPORT(QUESTION 13 OF SECTION-CARRIER)

R	Road
S	Sea
T	Train/Rail
A	Air
W	Inland Waterways

8) DISPOSAL / RECOVERY OPERATIONS (QUESTION 10 OF SECTION-CONSIGNEE)

D1	Deposit into or onto land,(e.g. landfill, etc.)	R1	Use as fuel (other than in direct incineration) or other means to generate energy
D2	Land treatment, (e.g. biodegradation of liquid or sludgy discards in soils, etc.)	R2	Solvent reclamation/regeneration
D3	Deep injection , (e.g. injection of pumpable discards into wells, salt domes or naturally occurring repositories, etc.)	R3	Recycling/reclamation of organic substances which are not used as solvents
D4	Surface impoundment, (e.g. placement of liquid or sludgy discards into pits, ponds or lagoons, etc.)	R4	Recycling/reclamation of metals and metal compounds
D5	Specially engineered landfill,(e.g. placement into lined discrete cells which are capped and isolated from one another and the environment etc.)	R5	Recycling/reclamation of other inorganic materials
D6	Release into a water body except seas/oceans	R6	Regeneration of acids or bases
D7	Release into seas/oceans including sea-bed insertion	R7	Recovery of components used for pollution abatement
D8	Biological treatment not specified elsewhere in this list which results in final compounds or mixtures which are discarded by means of any of the operations numbered D1 to D12	R8	Recovery of components from catalysts
D9	Physico-chemical treatment not specified elsewhere in this list which results in final compounds or mixtures which are discarded by means of any of the operations numbered D1 to D12	R9	Used oil re-refining or other reuses of oil
D10	Evaporation, drying, calcination, neutralization. Precipitation, etc.)	R10	Land treatment resulting in benefit to agriculture or ecological improvement
D11	Incineration on land	R11	Uses of wastes obtained from any of the operations numbered R1 to R10
D12	Incineration at sea	R12	Exchange of wastes for submission to any operations numbered R1 to R11
D13	Permanent storage,(e.g. emplacement of containers in mine, etc.)	R13	Storage of wastes pending any of the operations numbered R1 to R12 (excluding temporary storage, pending collection, on site where it is produced)
D14	Blending or mixing prior to submission to any of the operations numbered D1 to D12		
D15	Repackaging prior to submission to any of the operations numbered D1 to D13		
	Storage pending any of the operations numbered D1 to D14 (excluding temporary storage pending collection, on site where it is produced)		

EK-10

REPUBLIC OF TURKEY

(Değişik ibare:RG-5/11/2013-28812)

MINISTRY OF ENVIRONMENT AND URBANIZATION

NOTIFICATION FOR TRANSBOUNDARY MOVEMENT OF WASTE

<p>1) Notifier/exporter (name, address) and tax identification no. where applicable:</p> <p>Tel: Fax: Contact person: T. I. No:</p>	<p>5) Notification concerning ⁽⁶⁾ NO:</p>			
<p>2) Consignee (Name, address) and registration No. where applicable:</p> <p>Tel: Fax: Contact person: Reg-No:</p>	<p>A (i) Single movement B (i) Disposal (no recovery) (ii) General notification (ii) Recovery operation (multiple movements)</p> <p>C* Pre-authorized recovery facility Yes No * (only to be completed if B (ii) applies)</p>			
<p>3) Intended Carrier(s)* (name, address) and registration No where applicable:</p> <p>Tel: Fax: Contact person: Reg- No: *(attach list if more than one)</p>	<p>6) Total intended number of shipments:</p>		<p>7) Total intended quantity: Kg ..... Liters</p>	
<p>4) Waste generator/producer (name and address) and registration No/ Tax Identification No where applicable:</p> <p>Tel: Fax: Contact person: T.I. No: Process and location of generation:* * (attach details if necessary)</p>	<p>8) First shipment not before: Departure of last shipment not after:</p>		<p>9) Disposal/ Recovery facility (name, location, address): Tel: Fax: Contact person: License No where applicable: And limit of validity:</p>	
<p>15) Name and chemical composition of the waste:</p>	<p>16) Physical characteristics⁽⁵⁾ at 20 °C</p>		<p>17) UN identification number: UN class: and proper shipping name:</p>	
<p>18) Waste identification code -in country of export/dispatch: -in country of import/destination: European Waste Catalogue (EWC): International Waste Identification Code(IWIC): Basel Code: OECD classification ⁽¹⁾ amber red green and Number: Other (specify)* * (attach details)</p>	<p>19) Special loading requirements including emergency provisions in case of accidents:* *(attach details if necessary)</p>			

20) Concerned countries, code numbers of competent authorities (where applicable), and specific points of entry and exit:			
Country of export/dispatch	Transit countries* (written consent(s) of Competent Authorities of Transit Country(ies) will be attached)		Country of import/destination
Point of exit:	Point of entry: Point of exit:	Point of entry: Point of exit:	Point of entry:
21) Notifier/exporter's declaration: I certify that the above information is complete and correct to the best of my knowledge. I also certify that legally-enforceable written contractual obligations have been entered into and that any applicable insurance or other financial guarantees are/or shall be in force covering the transfrontier movement. Name: _____ Signature: _____ Date: _____			22) Number of annexes attached:
FOR USE BY COMPETENT AUTHORITIES			
23) TO BE COMPLETED BY COMPETENT AUTHORITY OF COUNTRY OF IMPORT: Notification received _____ Acknowledgment sent _____ On: _____ on: _____ Name, address _____ Telephone, telefax of competent authority, stamp and/or signature _____		24) CONSENT TO THE MOVEMENT PROVIDED BY COMPETENT AUTHORITY OF COUNTRY OF EXPORT: Of (name of country) _____ on: _____ Name, address _____ Telephone, telefax of competent authority, stamp and/or signature _____	

(6) Enter X in appropriate box(es)

(1),(2),(3),(4),(5) See list of abbreviations

LIST OF ABBREVIATIONS USED IN THE NOTIFICATION FORM

1) DISPOSAL / RECOVERY OPERATIONS

D1	Deposit into or onto land,(e.g.landfill,etc.)	R1	Use as fuel (other than in direct incineration) or other means to generate energy
D2	Land treatment, (e.g. biodegradation of liquid or sludgy discards in soils, etc.)	R2	Solvent reclamation/regeneration
D3	Deep injection , (e.g. injection of pumpable discards into wells, salt domes or naturally occurring repositories, etc.)	R3	Recycling/reclamation of organic substances which are not used as solvents
D4	Surface impoundment, (e.g. placement of liquid or sludgy discards into pits, ponds or lagoons, etc.)	R4	Recycling/reclamation of metals and metal compounds
D5	Specially engineered landfill,(e.g. placement into lined discrete cells which are capped and isolated from one another and the environment etc.)	R5	Recycling/reclamation of other inorganic materials
D6	Release into a water body except seas/oceans	R6	Regeneration of acids or bases
D7	Release into seas/oceans including sea-bed insertion	R7	Recovery of components used for pollution abatement
D8	Biological treatment not specified elsewhere in this list which results in final compounds or mixtures	R8	Recovery of components from catalysts
D9		R9	
		R10	
		R11	

	which are discarded by means of any of the operations numbered D1 to D12	R12	Used oil re-refining or other reuses of oil
D10	Physico-chemical treatment not specified elsewhere in this list which results in final compounds or mixtures which are discarded by means of any of the operations numbered D1 to D12	R13	Land treatment resulting in benefit to agriculture or ecological improvement
D11	(e.g. evaporation, drying, calcinations, neutralization. Precipitation, etc.)		Uses of wastes obtained from any of the operations numbered R1 to R10
D12	Incineration on land		Exchange of wastes for submission to any operations numbered R1 to R11
D13	Incineration at sea		Storage of wastes pending any of the operations numbered R1 to R12 (excluding temporary storage, pending collection, on site where it is produced)
D14	Permanent storage,(e.g. emplacement of containers in mine, etc.)		
D15	Blending or mixing prior to submission to any of the operations numbered D1 to D12		
	Repackaging prior to submission to any of the operations numbered D1 to D13		
	Storage pending any of the operations numbered D1 to D14 (excluding temporary storage pending collection, on site where it is produced)		

2) MODE(S) OF TRANSPORT

R= Road

S= Sea

T= Train/rail

A= Air

W= Inland Waterways

3) TYPE OF PACKAGES AND CONTAINERS

- 1) Drum
- 2) Wooden barrel
- 3) Jerrican
- 4) Box
- 5) Bag
- 6) Composite packaging
- 7) Pressure receptacle
- 8) Bulk
- 9) Other (specify)

4) H NUMBERS (Hazardous Properties)

- H1 Explosive
- H2 Oxidizing
- H3-A Highly Flammable
- H3-B Flammable
- H4 Irritant
- H5 Harmful
- H6 Toxic

- H7 Carcinogenic
H8 Corrosive
H9 Infectious
H10 Teratogenic
H11 Mutagenic
H12 Substances and preparations which release toxic or very toxic gases in contact with water, air or an acid.
H13 Substances and preparations capable by any means, after disposal, of yielding another substance, e.g: a leachate, which possesses any of the characteristics listed above
H14 Ecotoxic

5) CONSISTENCY AT 20°C

- 1) Powdery/Powder
- 2) Solid
- 3) Viscous/paste
- 4) Sludgy
- 5) Liquid
- 6) Gaseous
- 7) Other(specify)

EK-11 A

ATIKLARIN DÜZENLİ DEPO TESİSLERİNE DEPOLANABİLME KRİTERLERİ

		İnert Atık olarak muamele görececek atıklar (mg/lt)	Tehlikesiz Atık olarak muamele görececek atıklar (mg/lt)	Tehlikeli Atık olarak muamele görececek atıklar (mg/lt)
1	Eluat Kriterleri L/S = 10 lt/kg			
1.01	As (Arsenik)	≤ 0,05	0,05-0,2	< 0,2-2,5
1.02	Ba (Baryum)	≤ 2	2-10	< 10-30
1.03	Cd (Kadmiyum)	≤ 0,004	0,004 - 0,1	< 0,1-0,5
1.04	Cr toplam (Krom Toplam)	≤ 0,05	0,05-1	< 1 - 7
1.05	Cu (Bakır)	≤ 0,2	0,2 - 5	< 5 - 10
1.06	Hg (Civa)	≤ 0,001	0,001- 0,02	< 0,02- 0,2
1.07	Mo (molibden)	≤ 0,05	0,05 - 1	< 1 - 3
1.08	Ni (Nikel)	≤ 0,04	0,04 - 1	< 1 - 4
1.09	Pb(Kurşun)	≤ 0,05	0,05 - 1	< 1 - 5
1.10	Sb (Antimon)	≤ 0,006	0,006 -0,07	< 0,07 -0,5
1.11	Se(Selenyum)	≤ 0,01	0,01 - 0,05	< 0,05 - 0,7

1.12	Zn (Çinko)	≤ 0,4	0,4 -5	< 5 -20
1.13	Klorür	≤ 80	80 - 1500	< 1500 – 2500
1.14	Florür	≤ 1	1 -15	< 15 -50
1.15	Sülfat	≤ 100	100 – 2000	< 2000- 5000
1.16	DOC (Çözünmüş Organik karbon) ⁽¹⁾	≤ 50	50-80	<80-100
1.17	TDS (Toplam çözünen katı)	≤ 400	400-6000	<6000-10000
1.18	Fenol İndeksi	≤ 0,1		
2	Orijinal atıkta bakılacak kriterler	(mg/kg)	(mg/kg)	(mg/kg)
2.1	TOC(toplam organik karbon)	≤ 30000 (%3)	50000 (% 5)- pH ≥6 ⁽²⁾	60000 (%6)
2.2	BTEX(benzen, toluen, etilbenzen ve xylenes)	6		
2.3	PCBs	1		
2.4	Mineral yağ	500		
2.5	LOI (Kızdırma Kaybı)			10000 (%10)

(1) DOC limit değeri atığın kendi pH değerinde sağlanamıyorsa, pH 7,5 – 8,0 değerinde test tekrarlanmalı ve limit değerin aşılmadığı tespit edilmelidir.

(2) Tehlikesiz jips bazlı atıkların evsel atık düzenli depolama sahalarında çözünebilir atıkların kabul edilmediği ayrı bir hücrede depolanması gerekir. Jips bazlı atıklarla birlikte depolanacak atıkların bu limitleri sağlaması gerekir.

Analiz Yöntemi

TS EN 12457 nin 4. bölümü (TS EN 12457-4) : Atıkların nitelendirilmesi- Katıdan özütleme analizi - granül halindeki atıklar ve çamurların özütlenmesi için uygunluk deneyi- bölüm 4: Sıvı katı oranı 10 lt/ kg olan ve partikül boyutu 10 mm. den küçük, yüksek katı madde muhtevalı malzemeler için tek aşamalı parti deneyi

Analiz sonuçlarının yorumlanması

Eluat konsantrasyonu tehlikeli atık için belirlenen değerler arasında olan atıklar, tehlikeli atık düzenli depolama sahasında depolanırlar. Ancak, tehlikeli atık için belirlenen üst sınırdan daha yüksek eluat konsantrasyonu olan atıklar tehlikeli atık depolama sahasında depolanmadan önce ön işleme tabi tutulmalı ve üst sınır altına çekilmelidir. Bunun mümkün olmadığı takdirde, bu atıklar tehlikeli atık depolama alanında ayrı olarak (tek tür) depolanmalıdır.

Eluat konsantrasyonu tehlikesiz atıklar için belirlenen değerler arasında olan atıklar, tehlikesiz atık olarak sınıflandırılacaktır. Bu atıklar evsel atık düzenli depo tesislerinde ayrı olarak (tek tür) depolanır.

Eluat konsantrasyonları inert atıklar için belirlenen değerin altında kalan atıklar, inert olarak sınıflandırılırlar. Bu atıklar evsel atık düzenli depo tesislerinde veya permeabilitenin $k \leq 10^{-7}$ ve en az 1 metre kil'e eşdeğer geçirimsizliğin sağlandığının ve yer altı su seviyesine maksimum 1 metre olduğunun Bakanlığa belgelendiği alanlarda Bakanlığın uygun görüşü alınarak depolanır.

Ek-11 B

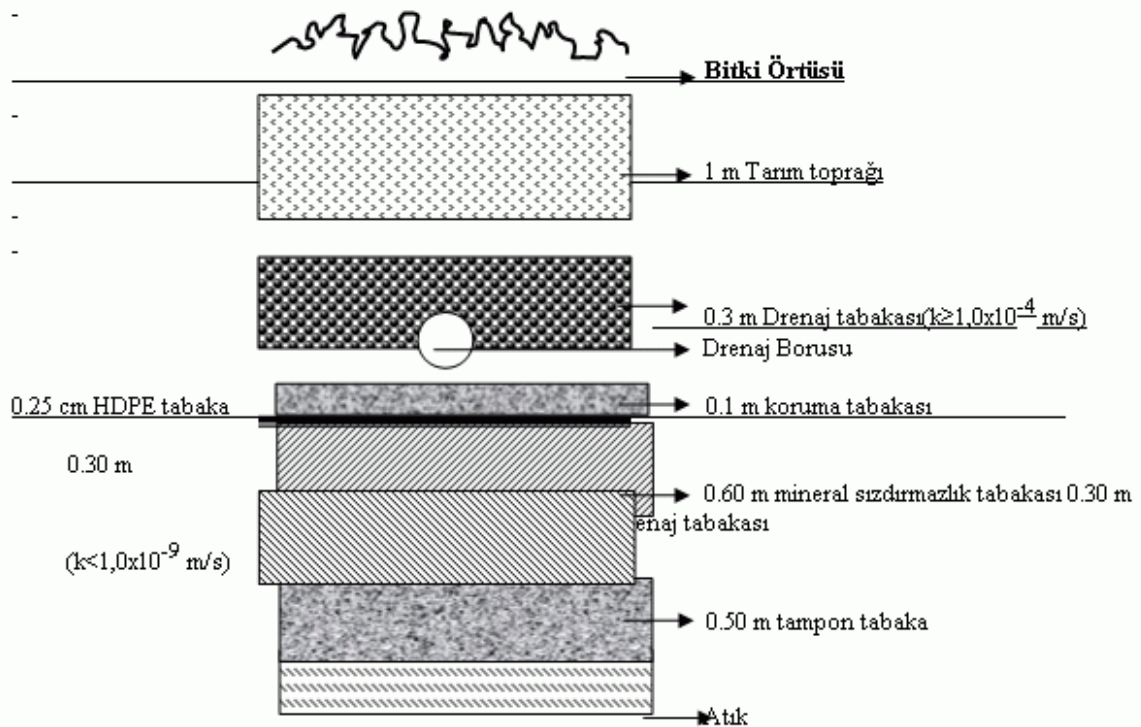
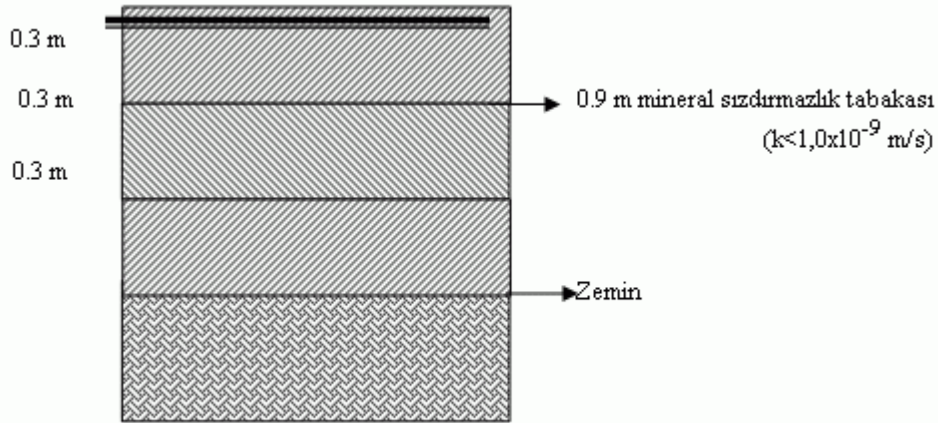
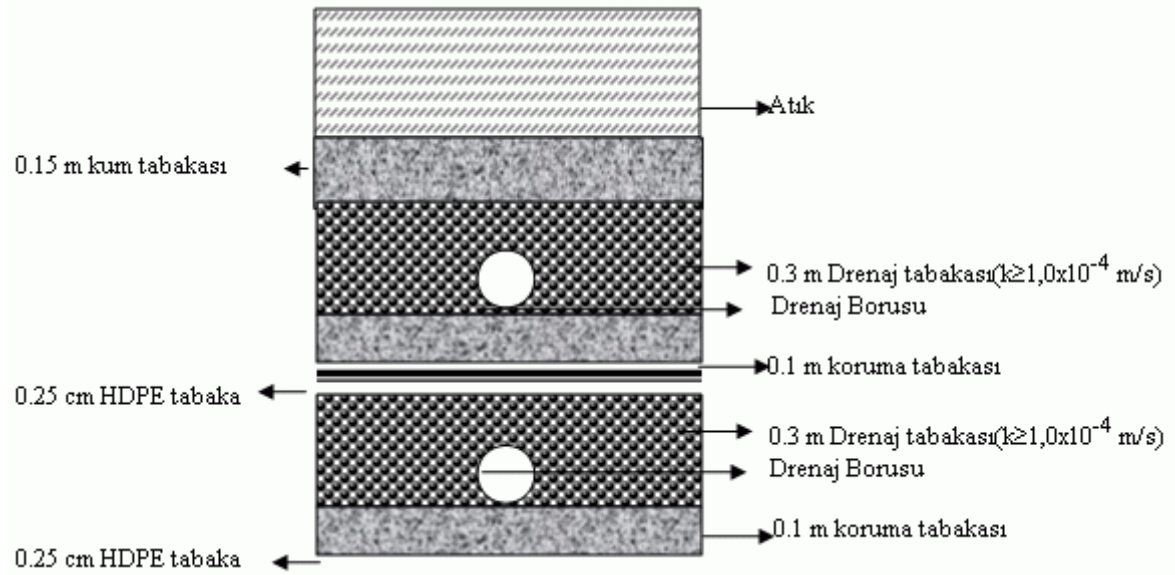
Aşağıdaki İSO; DIN; EN ve TS yöntemleri referans olarak önerilmektedir. Ancak denenmiş referans malzemeleri bazında çalışan ve aynı özelliklere sahip olan yöntemler onaylandıktan sonra kullanılabilir.

1.01	As (Arsenik)	ISO 6595-1982 ; DIN 38405-E6-81veya EN 12506
1.02	Ba (Baryum)	ENV 12506
1.03	Cd (Kadmiyum)	ISO 8288-1985; DIN 38041-C5-84 veya EN 12506
1.04	Cr toplam (Krom Toplam)	ENV 12506
1.05	Cu (Bakır)	ISO 8288-1985 ; DIN 38406-E21-80 veya EN 12506
1.06	Hg (Civa)	ISO 566-1/3-88; DIN 38406-E21-80 veya TS EN 13370
1.07	Mo (molibden)	ENV 12506
1.08	Ni (Nikel)	ISO 8288-1985, DIN 38406-E21-80 veya EN 12506
1.09	Pb(Kurşun)	ISO 8288-1985; DIN 38406-E6-81 veya EN 12506
1.10	Sb (Antimon)	ENV 12506
1.11	Se(Selenyum)	ENV 12506
1.12	Zn (Çinko)	ISO 8288-1985; DIN 3840-E8-85veya ENV 12506
1.13	Klorür	ISO-DİS 9297; DIN 38405-D1-85 veya EN 12506
1.14	Florür	ISO DP 10 359-1; DIN 38406-D4-85 veya TS EN 13370
1.15	Sülfat	ISO-DIS 9280-1; DIN 38405-D5-85 veya EN 12506
1.16	DOC (Çözünmüş Organik karbon) ⁽¹⁾	TS EN 13370
1.17	TDS (Toplam çözünen katı)	TS EN 13657
1.18	Fenol İndeksi	ISO 6439-1990; DIN 38409-H16-84 veya TS EN 13370
2	Orijinal atıkta bakılacak kriterler	
2.1	TOC(toplam organik karbon)	DIN 38409-113-85 veya TS 12089 EN 13137
2.2	BTEX(benzen, toluen, etilbenzen ve xlenes)	ISO-DIS 9562 veya DIN 38409-H14-85
2.3	PCBs	Gaz kromatografi (kapiler, sütunlar)
2.4	Mineral yağ	pr EN 14039 (gaz kromatografi)
2.5	LOI (Kızdırma Kaybı)	

EK-12 A

ÖRNEK

DEPO TABANI SIZDIRMAZLIK SİSTEMİ

EK-13**(Mülga:RG-30/3/2010-27537) ⁽¹⁾****Ek- 14****(Mülga:RG-30/3/2010-27537) ⁽¹⁾****EK-15****ÖLÇÜM TEKNİKLERİ**

1) Baca gazındaki hava kirletici maddelerin konsantrasyonlarının tayini için yapılan ölçümler bütünü temsil edecek şekilde yapılmalıdır.

2) Dioksinler ve furanlar da dahil olmak üzere tüm kirleticilerin örnekleme ve analiz işlemleri ile otomatik ölçüm sistemlerini kalibre etmek için kullanılan referans ölçme yöntemleri öncelikle CEN (Avrupa Birliği Standartları), bunun mümkün olmaması durumunda diğer uluslararası kabul görmüş standartlar ya da ulusal standartlar doğrultusunda yapılır.

3) Dioksin ve furanların ölçüm prosedürü ancak (EK-17)'de verilen dioksin ve furanların konsantrasyonları, örnek alma ve analizlerde ölçülebilir limitlerinin altında ise ve bulunan konsantrasyonlardan toksisite eşdeğeri olarak anlamlı bir sonuç çıkarılamıyorsa kullanılır.

4) Emisyon limit değerlerinde tayin edilen %95'lik güven aralığı değerleri, emisyon limit değerlerinin aşağıda verilen yüzdelerini aşmayacaktır.

- a) Karbon monoksit (50 mg/m³) % 10
- b) Kükürt dioksit (50 mg/m³) % 20
- c) Toplam toz (10 mg/m³) % 30
- d) Toplam organik karbon (10 mg/m³) % 30
- e) Hidrojen klorür (10 mg/m³) % 40

EK-16**(Mülga:RG-30/10/2010-27744)****EK-17****(Mülga:RG-30/10/2010-27744)**

EK 18

TEHLİKELİ ATIK TAŞINMASI AMACIYLA VALİLİKLERE YAPILACAK LİSANS BAŞVURULARINDA İSTENECEK BİLGİ VE BELGELER

a) Araç lisansı için valiliklere yapılacak başvurularda aşağıdaki bilgi ve belgeler bulundurulacaktır;

- 1) Aracın ait olduğu firmanın adı, adresi ve telefon numarası,
- 2) Aracın tipi,
- 3) Plaka numarası ve şasi numarası,
- 4) Araç sahibinin adı, iş adresi ve telefon numarası, vergi kimlik numarası,
- 5) **(Değişik:RG-30/3/2010-27537)** ⁽¹⁾ Taşınacak atıkların Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin EK-IV'üne göre Kodları,
- 6) Atığın taşınacağı ambalaj ve konteynir türü,
- 7) Taşınacak atığın her biri için ayrı ayrı fiziksel ve kimyasal özelliği,
- 8) Kaza anında insan ve çevre sağlığına olabilecek olumsuz etkilerin en aza indirilmesi için alınacak tedbirler,
- 9) Olabilecek kazalara karşı ilk müdahale ve ilk yardımda kullanılacak malzemeler,
- 10) Atık taşıyacak her bir araç için Türk Standartları Enstitüsü tarafından Tehlikeli Maddelerin Karayollarında Taşınması Hakkında Yönetmelik çerçevesinde atığın bulunduğu tehlike grubuna göre aracın sahip olması gereken donanımlara ve özelliklerine sahip olduğunu gösterir uygunluk belgesi.

b) Aracın bağlı olduğu firmanın lisanslandırılması için valiliklere yapılacak başvurularda aşağıdaki bilgi ve belgeler bulundurulacaktır;

- 1) Firmanın adı, adresi, telefon numarası,
- 2) Firma sahibinin / sahiplerinin adı adresi, telefon numarası, vergi kimlik numarası,
- 3) Tehlikeli atık taşımaya uygun donanıma haiz nakliye aracı sayısı,
- 4) Lisans alacak araçların plakaları,
- 5) Yetkilendirilmiş kurum/kuruluşlardan alınan tehlikeli madde taşıyan araç sürücüleri için verilen Sürücü Eğitim Sertifikası,
- 6) Taşınacak atıkların Tehlikeli Maddelerin Karayollarında Taşınması Hakkında Yönetmeliğe göre tehlikeli grup numarası,
- 7) Sigorta,
- 8) Ulaştırmanın yetki belgesi,

Teknik Uygunluk Raporu

A) GERİ KAZANIM TESİSLERİ İÇİN

1) Tesise geri kazanım amacıyla kabul edilecek atıkların Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin EK-IV'üne göre kodları, geri kazanım kapasitesi, geri kazanımda kullanılacak makine-teçhizat listesi ile ölçekli tesis ve makine yerleşim planı,

2) Tesiste atık işlemede kullanılan kimyasal maddelerin isimleri, miktarı (ton/yıl) ve depolama şekilleri hammadde ve ürün depolama tanklarının kapasiteleri ile depolarda alınacak güvenlik tedbirleri,

3) Geri kazanım sonucu elde edilecek ürünler, ürünlere ait etiketleme ve ambalajlama bilgileri,

4) Geri kazanılamayan atıkların cinsi, bileşimi, miktar ve nasıl bertaraf edilecekleri,

5) Tesisin, projesi ve şartnamesine uygun olarak yapıldığını ve prosesini gösteren kurumsal akademik rapor,

6) Tesisten kaynaklanan proses atıklarının türleri, nitelikleri (tehlikeli, tehlikesiz, inert), miktarları ve bu atıkların ne şekilde bertaraf edildikleri,

7) Tesisin bu Yönetmelik ve diğer hukuki ve teknik düzenlemelerde istenen şartları yerine getirebileceğini gösterir, mali fizibiliteyi de içeren ve Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin 8 inci maddesinde belirtilen atık yönetim planıyla uyumlu olduğunu gösterir rapor,

8) Tesise kabul edilen atıkların analizleri,

9) Atığın temin edildiği işletmeler, bunların adresleri, telefon ve faks numaraları ve sorumlu kişiler,

10) Geri kazanılan ürünlerin piyasaya ürün olarak sürülebilmesi için ilgili kurum/kuruluşlardan alınacak belge,

11) Geri kazanılan ürünlerin standartları, ticari isimleri, üretim miktarları (ton/yıl),

12) Anlaşma yapılan lisanslı taşıma firması ve aracının lisans bilgileri,

B) BERTARAF TESİSLERİ İÇİN

1) Tesise bertaraf amacıyla kabul edilecek atıkların Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin EK-IV'üne göre kodları, bertaraf kapasitesi, kullanılacak makine-teçhizat listesi ile ölçekli tesis ve makine yerleşim planı,

2) Atık depolama tank/sahalarının kapasiteleri ile alınacak güvenlik tedbirleri,

3) Tesisin, projesi ve şartnamesine uygun olarak yapıldığını ve prosesini gösteren kurumsal akademik rapor,

4) Tesisten kaynaklanan proses atıklarının türleri, nitelikleri (tehlikeli, tehlikesiz, inert), miktarları ve bu atıkların ne şekilde bertaraf edildikleri,

5) Tesise kabul edilen atıkların analizleri,

6) Atığın temin edildiği işletmeler, bunların adresleri, telefon ve faks numaraları ve sorumlu kişiler,

7) Tesisin bu Yönetmelik ve diğer hukuki ve teknik düzenlemelerde istenen şartları yerine getirebileceğini gösterir, mali fizibiliteyi de içeren ve Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin 8 inci maddesinde belirtilen atık yönetim planıyla uyumlu olduğunu gösterir rapor,

8) Anlaşma yapılan lisanslı taşıma firması ve aracının lisans bilgileri.